A. 1852. MAANDAG den 15. November. N°. 137.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij dit nommer behoort een Bijblad, behelzende Verslag der zittingen van den Gemeenteraad, waarin over het budget is beraadslaagd. — Het slot er van, met 't Verslag der zitting van de Provinciale Staten, wordt bij 't nommer van Dingsdag aanst. gevoegd.

BEKENDMAKING.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in Utrecht

Brengt door deze ter kennis van de ingezetenen, dat, bij resolutie van Z. Exc. den Minister van Finantien, dd. 11 dezer, no. 44, is bepaald, dat de Loten der 248de Staats-Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de *vijfde* of *laatste* Klasse, beginnende op *Maandag* den 15 November aanstaande, door de collecteurs, splitsers en debitanten tot geene hoogere prijzen zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop.

Geheele loten	. . *f*	85.—
Halve	„ . . -	42.50
Vijfde	„ . . -	17.—
Tiende	„ . . -	8.50
Twintigste	„ . . -	4.25

Utrecht, den 13 November 1852.

De Commissaris des Konings voornd.,
S. VAN HEEMSTRA.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gehoord de voordragt van heeren gecommitteerden tot het voorwezen alhier,

Brengen ter kennis van alle stalhouders, verhuurders van rijtuigen, voerlieden, slepers en dergelijken, hun beroep binnen deze gemeente uitoefenende, dat tot het weder voorbrengen van die rijtuigen, aan welke bij de plaats gehad hebbende schouw over dezelven op den 2. en 3. dezer gebreken zijn bevonden, bepaald is, Woensdag den 17. November aanstaande, des morgens van 10 tot 11 ure, aan het Oud-Munsterkerkhof, welke dag en uur door gemelde heeren Gecommitteerden is aangewezen, ook tot het te voorschijn brengen van zoodanige rijtuigen, welke om redenen, bij de Commissie voldoende bevonden, zijn opgegeven, op gemelden 2. en 3. November niet te hebben kunnen worden voorgebragt.

Utrecht, den 9. November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van Deselven,
H. G. RÖMER.

RUSLAND.

PETERSBURG 27 October.

De Keizer heeft, tijdens zijn verblijf te Sebastopol, den 14. Oct. een besluit uitgevaardigd, waarbij vele bevorderingen bij de marine zijn gedaan. Vier vice-admiralen zijn benoemd tot admiralen, 7 contre-admiralen tot vice-admiralen, enz.

— Prins *Gortschakoff*, chef van den algemeenen staf van 't leger en gouverneur van Warschau, is door den Keizer aangewezen, om, bij de begrafenisplegtigheid van den hertog *van Wellington*, 't Russische leger te vertegenwoordigen.

— In Moskau is de 29. Oct. herdacht, dat *Napoleon* in 1812 besloot het Kremlin in de lucht te doen springen. Op het banket waren 894 veteranen der Russische armee van 1812, waarbij 60 generaals, 238 opperofficieren en vele officieren.

DUITSCHLAND.

WEENEN 10 November.

De Keizerin van Rusland wordt op hare reis naar Venetië, alwaar zij den winter zal doorbrengen, alhier verwacht. De grootvorst troonsopvolger bevindt zich met zijne gemalin reeds aldaar.

— Uit Damaskus meldt men, dat er twee bloedige gevechten tusschen de Drusen en de Turksche troepen zijn geleverd. De Drusen hadden het versterkte dorp Habab moeten ontruimen en hadden op de bergen de wijk genomen.

— 5 pCt. 94³/₄; W. L. 94³/₈; bank 1326.

BERLIJN 11 November.

Gister hebben de verkiezingen voor de 1e Kamer plaats gehad. 90 leden worden door de kiezers in de landdistricten en 30 door de stedelijke raden gekozen, terwijl de overige regtstreeks door den koning worden benoemd. De verkiezingen zijn geheel in ministeriëlen zin afgeloopen, zoodat er niet de minste oppositie is te wachten. — De koning denkt dit jaar van zijn regt tot benoemen in deze geen gebruik te maken.

HAMBURG 7 November.

De vrijmetselaarsloge alhier heeft de 200 Loges in Duitschland uitgenoodigd om de invalide Sleeswijk-Holsteinsche officieren te ondersteunen. Reeds hebben 55 loges 3000 mark ingezonden. De andere zullen volgen.

— Op den avond van den 4. Nov. is een der schildwachten te Altona met steenen geworpen, waarom aldaar bevel aan de schildwachten is gegeven, om, bij beleedigingen, van hunne vuurwapenen gebruik te maken.

— Dit jaar is hier voor 't eerst het vieren van den dood van *Robert Blüm* door de politie verboden, en zijne buste in beslag genomen.

— De gezondheidstoestand van den koning van Zweden wordt dagelijks ernstiger. De reis der koninklijke familie naar 't buitenland heeft ongelukkige gevolgen. Na eenen stormachtigen overtogt is weldra de hertog *Gustaaf* ongesteld geworden en overleden. Prins *August* en prinses *Eugénie* liggen aan dezelfde ziekte, en de koning is er in gevaarlijken toestand door. — Daar het koninklijk huis zeer bemind is, vreest men voor eenige opschudding, wijl reeds onder 't ligtgeloovig volk allerlei geruchten in omloop zijn omtrent de oorzaak van deze gelijktijdige ongesteldheid der leden van 't regerend stamhuis.

KARLSRUHE 11 November.

Men beschouwt het huwelijk van prinses *Carola v. Wasa* met den aanstaanden Franschen keizer als zeker. Ofschoon vele familie-leden er zich tegen hebben verklaard, hebben de prinses en hare grootmoeder vooral alle zwarigheden uit den weg geruimd.

ENGELAND.

LONDEN 11 November.

De Koningin heeft heden te twee ure het paleis van Buckingham verlaten, om de werkzaamheden van het Parlement met eene Troonrede te openen. Op haren weg is H. M. met luid gejuich begroet.

De Koningin heeft de volgende rede gelezen:

Mylords en Mijne Heeren!

„Het is mij onmogelijk voor de eerste maal, na de ontbinding van het parlement, met u zamen te zijn, zonder u mijn diep leedwezen te betuigen, hetwelk door u, daarvan houde ik mij overtuigd, gedeeld zal worden, dat gij in uwe beraadslagingen de hulp zult missen van den doorluchtigen man, wiens groote bekwaamheden den naam van Engeland zoo verheven hebben, en in wiens getrouwheid en vaderlandsliefde de belangen van mijn troon en van mijn volk altijd een onwrikbaren steun hebben gevonden.

Ik verlaat mij met vertrouwen op uw verlangen, om met mij die maatregelen te nemen, waaruit uw gevoel in het onherstelbaar verlies, dat het land door den dood van *Arthur*, hertog van Wellington, geleden heeft, zal blijken.

Het is mij een genoegen te kunnen erkennen welk een ijver mijne onderdanen toonen, om, overeenkomstig de wet, in de vorige zitting aangenomen, de reijen der milicie te vermeerderen, en ik heb de innige overtuiging, dat de strijdkrachten, aldus door vrijwillige werving zamengesteld, eene werkelijke vermeerdering voor mijn leger tot bescherming en veiligheid van mijn land, zullen uitmaken.

Ik ontvang voortdurend van alle buitenlandsche mogendheden de verzekering van hun vurig verlangen, om de vriendschappelijke betrekkingen met mijn gouvernement in stand te houden.

Veelvuldige en zeer gegronde klagten mijner koloniën in Noord-Amerika, ten aanzien van overtredingen, door burgers der Vereenigde Staten, op het verdrag, betreffende de visscherij van 1818, hebben mij genoopt, ter bescherming hunner belangen, eene soort van schepen, beter geschikt voor de dienst dan die, tot dusverre gebezigd, derwaarts te zenden. Deze stap heeft tot geschillen met het gouvernement der Vereenigde Staten geleid, en, terwijl de regten mijner onderdanen krachtdadig zijn gehandhaafd, doet de vriendschappelijke geest, welke in de behandeling der kwestie doorstraalt, mij hopen, dat eene wederzijdsch nuttige uitbreiding en verbetering onzer handelsbetrekkingen met die groote republiek de einduitslag zal zijn.

De speciale commissie, die ik, in overeenstemming met den prins-president der Fransche republiek, gemeend heb naar de Argentijnsche Confederatie te moeten zenden, is op de hartelijkste wijze ontvangen, en de verstandige en verlichte staatkunde van den voorloopigen bestuurder heeft reeds de groote, tot dus verre gesloten, rivieren, welke, tot het binnenland van het uitgestrekte vasteland van Zuid-Amerika toegang verleenen, voor den wereldhandel geopend.

Ik heb de voldoening u te kunnen aankondigen, dat de opregte en ijverige pogingen van het Braziliaansche gouvernement tot het onderdrukken van den, op die kusten bijna geheel uitgeroeiden, slavenhandel, mij in staat hebben gesteld, de krachtdadige maatregelen te kunnen staken, welke ik met weerzin heb moeten nemen, en tot welke ik hoop dat het niet meer noodig zal zijn de toevlugt te nemen.

Het Gouvernement van Hare Zeer Getrouwe Majesteit heeft volledig de regtvaardigheid erkend van de vordering, welke door mijn gouvernement sedert langen tijd, om de afschaffing der differentieële regten op den uitvoer van wijnen, gedaan is, en heeft een besluit genomen, waarbij de bepalingen van het verdrag nopens dit onderwerp geheel en al in werking worden gebragt.

Gij zult het waarschijnlijk raadzaam achten het onderzoek te hervatten, dat door het vorige parlement werd aangevangen, met betrekking tot de regeling van het toekomstige bestuur mijner Oost-Indische bezittingen.

„Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

„De begrootingen voor het toekomende jaar zullen u ten geschikten tijde voorgelegd worden.

„Gij zult de bevordering der schoone kunsten en practische wetenschappen, gereedelijk als de aandacht van eene groote en verlichte natie waardig, erkennen. Ik heb gelast dat u een uitgebreid plan voorgelegd zal worden daartoe strekkende en ik vraag bij dese uwe medewerking en hulp.

„Mylords en Gentlemen!

„Het verheugt mij u, dank zij de Voorzienigheid, te kunnen geluk wenschen met den algemeen verbeterden toestand van het rijk en bijzonder met die van de nijvere klassen. Indien gij van gevoelen mogt zijn, dat de jongste wetgeving, terwijl zij tot dezen gelukkigen uitslag medewerkte, tevens onvermijdelijk nadeel toegebragt heeft aan zekere gewigtige belangen, zoo beveel ik u aan, om zonder hartstogt te overwegen, in hoe verre het doenlijk zij op eene billijke wijze dat nadeel te lenigen, en de nijverheid van het rijk in staat te stellen, om met goed gevolg aan die onbeperkte mededinging het hoofd te kunnen bieden, waaraan het Parlement in zijne wijsheid besloten heeft haar te onderwerpen.

„Ik veronderstel, dat de algemeene verbetering, in weerwil van menigen hinderpaal, sich tot Ierland uitstrekt

en terwijl ik met vertrouwen op uwe hulp reken, indien die vereischt mogt worden, om dien ongelukkigen geest van wederspannigheid en oproer te beteugelen, die zoo veel kwaad in dat gedeelte van mijn rijk veroorzaakt en vergroot, beveel ik u zulk eene vrijgevige en grootmoedige staatkunde jegens Ierland aan, als noodig is om het aan te moedigen en bij te staan ter opheffing uit de verdrukking, waarin het door het lijden der laatste jaren gezonken is.

„Belang stellende in den bloei van elken tak onzer nationale kerk, heb ik het raadzaam geoordeeld, om eene commissie in het werk te stellen, ten einde te onderzoeken en mij te berigten, wat er volgens haar gevoelen ten deze kan worden gedaan in het belang der godsdienstoefening, godsdienstige opvoeding en geestelijke tucht.

„Ik heb gelast, dat het rapport van de commissarissen, aangesteld om onderzoek te doen naar het stelsel van opvoeding, dat te Oxfort en Cambridge in zwang is, medegedeeld zou worden aan de directiën dier hoogescholen, ter harer overweging, en ik reken op uwe bereidwilligheid om elke wettelijke moeijelijkheid, die de wenschen der hoogescholen in het algemeen of der onderscheidene collegien tegen staat, uit den weg te ruimen, opdat zij zulke verbeteringen in het bestaande stelsel mogen brengen, als zij in overeenstemming zullen achten met de eischen van den tegenwoordigen tijd.

„Het stelsel van straffen der tweede rang heeft de onderscheidene parlementen bezig gehouden, en het zal mij verheugen, indien gij middelen kunt beramen, waardoor, zonder de misdaad aan te moedigen, de transportatie naar van Diemens-Land geheel ophouden kan.

„De regterlijke hervorming houdt mijne belangstellende aandacht bezig. De wets-ontwerpen, in het laatste Parlement uitgevaardigd, zijn gevolgd geworden door de vereischte bevelen om ze in werking te brengen. Men onderzoekt op mijn last de mogelijkheid, om de regtsbedeeling in wilsbeschikkingen bij mijne onderscheidene Hoven te doen overeenstemmen, en er zullen u wets-ontwerpen voorgelegd worden, tot verdere verbeteringen in de uitoefening van het regt.

„Aan deze zoowel als aan andere maatregelen, betrekkelijk den maatschappelijken toestand van het rijk, zult gij, hiervan ben ik overtuigd, uwe ernstige en ijverige aandacht wijden, en ik smeek dat door den Zegen des Allerhoogsten, uwe beraadslagingen tot het welzijn en het geluk van mijn volk mogen geleid worden."

Het Hoogerhuis ging na de troonrede uiteen.

Het Lagerhuis verdaagde tot vier uur na den middag.

LONDEN 12 November.

Gister avond hebben de beide Huizen het ontwerp van antwoord op de troonrede aangenomen.

In het Hoogerhuis is het antwoord door den graaf *Donoughmore* aangeboden, en door den markies *van Bath* verdedigd. In antwoord op eene interpellatie van den markies *van Lansdowne*, heeft lord *Derby* verklaard, dat de regering besloten had op geenerlei wijze in de binnenlandsche aangelegenheden van andere volken tusschen beide te komen. Wat den vrijen handel betrof, het kabinet onderwierp zich aan de beslissing der natie en zou het beginsel met onpartijdigheid en eerlijkheid toepassen.

In het Huis der Gemeenten is het antwoord door lord *Lovaine* aangeboden en door den heer *Egerton* ondersteund. De heer *Villiers* heeft hierop verklaard dat hij geen amendement op 't zelve wilde voorstellen, maar dat de uitdrukkingen in de troonrede hem onzeker voorkwamen, even als in het antwoord, waarom hij den 22 Nov. eene motie zou indienen, om de regering en het Parlement te nopen, zich meer stellig omtrent den vrijen handel te verklaren.

De heer *d'Israëli* heeft geantwoord, dat het gezegde in de troonrede geplaatst de mededinging zonder eenige beperking toezeide, en dat de regering weldra de gelegenheid zou daarstellen, om de maatregelen, die zij aan het Parlement denkt voor te dragen, uit een te zetten.

Lord *Russell*, en de heeren *Gladstone* en *Cobden* hebben de motie van den heer *Villiers* ondersteund.

Lord *Palmerston* verklaart, dat hij eene bepaalde stemming over den vrijen handel niet meer noodig oordeelt.

Het ontwerp van antwoord is daarop aangenomen.

— Uit Liverpool schrijft men, dat aldaar dingsdag, kwartier over 4 ure in den morgen, twee aardschokken gevoeld zijn. Zij werden voorafgegaan door een rommelend geraas, waren vrij hevig en duurden eenige seconden. Nadat de schokken gevoeld waren volgde een zachte regen. Ook te Banjor en Holyhead zijn te gelijker tijd schokken van aardbeving bespeurd. Deze aardbeving is, nagenoeg gelijktijdig, ook te Dublin en in de omstreken gevoeld, en was te Phibsborough zoo hevig dat eenige schoorsteenen werden nedergeworpen. Op verscheidene andere plaatsen kletterden deuren en vensters op eene angstverwekkende wijze.

— Wij hebben tijdingen van de Kaap de Goede Hoop tot den 11. Sept. Het *Graham's Town-Journal* van 31. Aug. spreekt van twee aanvallen op fort Graij door de Hottentotten, die met verlies zijn terug getrokken. Bij Cradock is men op het spoor gekomen van de leveranciers van wapenen aan de opstandelingen. Het zijn de bij de Engelsche diënende Fingoes, die aan de Kaffers en Hottentotten geweren, buskruid en lood verkoopen. Eenige dezer smokkelaars zijn door de in het bosch patrouillerende Hollanders doodgeschoten en andere gevangen genomen. De Engelsche grenskorpsen waren versterkt.

— De laatste tijdingen uit New-York loopen tot den 30 Oct. Het lijk van *Daniel Webster* was den 29. bijgezet, onder den toevloed van minstens 10,000 belangstellenden. — Den 26. was in de Kamer der afgevaardigden een voorstel ten gunste van den vrijen handel ingediend. — Men schreef het voor een groot deel toe aan den invloed van den Franschen gezant, dat de regering het gedrag van den kapitein van de Crescent City jegens de Cubasche autoriteiten had afgekeurd.

— 12 *Nov.* Gec. 100½; Holl. 2½ pCt. 65⅜; 4 pCt. 97¼; Sard. 98; 3 pCt. Sp. uitgest. 25⅛; 3 pCt. 51¾; Pass. 6⅛.

FRANKRIJK.

PARIJS 11 November.

Bij de levendigheid in de officiële kringen, ter oorzake van de herstelling des keizerrijks, merkt men bij de bevolking eene algemeene onverschilligheid op. Die onverschilligheid ligt ook in de zekerheid, die omtrent de toekomst bestaat. Keizerrijk en keizer beiden zijn er, waartoe dan nog eene stemming.

De oppositie zal zich bepalen bij het *niet* stemmen, en kon nu wel de massa, die niet aan de stemming deel neemt, hare partij noemen. Daarom ook is het zeker niet zoo kwaad, dat reeds bij voorbaat wordt gewezen op de onverschilligheid der kiezers als een bewijs van hun bepaald vertrouwen in de toekomst.

Te midden van die bemoeijingen is eindelijk het lang verwachte manifest van den graaf *de Chambord* verschenen. De graaf komt in krachtige woorden op tegen de meening, dat het Keizerrijk de waarborgen van kracht en vrijheid kan schenken. „Al het genie, zegt hij, al de krijgsroem van *Napoleon* is niet toereikende geweest, om iets duurzaam te vestigen; de herinnering aan zijn naam zal daartoe nog minder kunnen strekken. Men verzekert de veiligheid niet door den grondslag, waarop de troon is gevestigd, te schokken, en men waarborgt geene regten door het krenken van dat, 't welk in de eerste plaats noodzakelijk is tot het behoud der monarchale orde." Hij protesteert verder tegen „de bedriegelijke en gevaarlijke proefnemingen, waartoe men thans wil overgaan." — Bij het manifest zijn instructien gevoegd, waarin de graaf *de Chambord* er voortdurend op aandringt, dat zijne partijgenooten zich met geene staatkundige aangelegenheden in mogen laten.

Dit stuk, als het al genoegzaam kan verspreid worden, bij de waakzaamheid, die de politie aan den dag legt, zal waarschijnlijk de onverschilligheid niet doen ophouden, terwijl de legitimistische partij, die in fractien hare besluiten reeds nopens de stemming zal gevestigd hebben, zich niet veel door dit manifest zal van gedachte doen veranderen.

— De *Gazeta* van Madrid behelst het besluit der koningin, waarbij de Cortes tegen den 1 Dec. worden bijeengeroepen. — De regering heeft aan eene maatschappij voor 99 jaar concessie verleend voor den spoorweg van Barcelona naar Sarragossa.

PARIJS 12 November.

Men meldt, dat spoedig door den *Moniteur* zullen worden medegedeeld de besluiten, betrekkelijk de verminderingen van 't leger en de regeling van de wijze van amortisatie der 3 pCt. De Prins President zou verlangen, dat beide besluiten door geheel Frankrijk bekend zijn voor de stemming van den 21. en 22. dezer maand, opdat ze daarop nog gunstige uitwerking zouden kunnen hebben.

— Er is indertijd veel sprake geweest van de wanordelijkheden op Guadeloupe plaats gegrepen, ter gelegenheid van de benoeming van den heer *Dain* als raadsheer in het hof van appel. De vervolging dier zake tegen de rustverstoorders ingesteld, heeft niet gebaat. Zoowel het hof van appel als het van cassatie heeft de beschuldigden van verdere vervolging vrijgesproken.

— 3 pCt. 84; 4½ pCt. 104,50 à 60; Bank [illegible] 5 pCt. Belg. 101; 4½ pCt. 97; Rom. [illegible] 5 pCt. Oost. 95; Turksche 1010.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE 11 November.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden ingekomen drie koninklijke boodschappen, ten geleide even zoo vele ontwerpen van wet, als: 1°. tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen, over den jare 1853; 2°. tot opneming der veenderijen onder 's Gravenhage en Monster, onder de irreguliere veenderijen, en 3°. tot het verleenen van naturalisatie aan [illegible] personen. — Verzending aan de afdeelingen.

Voorts zijn ontvangen twee missives van den minister van buitenlandsche zaken, waarbij worden overgelegd afschriften der overeenkomsten, met Hamburg en Bremen gesloten, strekkende tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners. — Gesteld in handen eener commissie bestaande uit de heeren *van Heiden Reinestein*, *van Lynden*, *Gevers Deynoot*, *van Eck* en *Hengst*.

Door de commissie van rapporteurs worden drie eindverslagen uitgebragt, als: 1°. over het ontwerp, nopens de admodiatie van accijnsen in Limburg; 2°. over de vergrooting van het pensioenfonds voor 1853, en 3°. over het voorstel van den heer *Bachiene* en andere leden, wegens het houden van eene *enquête* betrekkelijk den accijns op het zout. — De beraadslagingen over die ontwerpen worden bepaald op aanstaanden Maandag, 15 dezer, des morgens ten 11 ure.

Nog doet de commissie van rapporteurs verslag over de ontwerpen van wet, tot vaststelling van de hoofdstukken 1, 2, 3, 5, 6, 7 en 12 der staatsbegrooting voor den jare 1853. — In eene volgende zitting zal de dag der discussie over die ontwerpen worden bepaald.

De commissie tot de verzoekschriften heeft, bij monde van den heer *van Nierop*, verslag gedaan op onderscheidene adressen, betrekking hebbende tot het ontwerp van wet op het armbestuur. — Die adressen zullen, overeenkomstig het voorstel van de commissie, ter griffie worden nedergelegd. — Daarna is de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE 12 November.

In de zitting van heden heeft de voorzitter medegedeeld, dat door de afdeelingen tot rapporteurs voor het wetsontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in de Ned. Westindische bezittingen benoemd zijn de heeren [illegible], [illegible], *Sloet*, *Oldhuis*, *Provó Kluit* en *Heemskerk*.

Het eindverslag van de commissie van rapporteurs over het wetsontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1850, wordt ter tafel gebragt. Beraadslaging bepaald op dingsdag 16 dezer.

Insgelijks worden ter tafel gebragt de eindverslagen over de hoofdstukken 4, 8, 9 *a* en 9 *b* van de Staatsbegrooting over 1853. — Beraadslaging over deze en andere begrootingswetten woensdag.

De commissie voor de verzoekschriften heeft, bij monde van de heeren *Gevers Deynoot*, *Beens* en *Verwey*, verslag gedaan op een aantal adressen, onderanderen dat van den heer *D. Verbeek*, die terugkomt op zijn vroeger request. Thans is besloten het te verzenden aan den minister van kolonien, ten einde Zijne Exc. nopens die zaak inlichtingen kunne geven.

De vergadering is tot maandag gescheiden.

UTRECHT 12 November.

Z. M. heeft bepaald, dat, wegens het afsterven van den *Prins van Waterloo*, Veldmaarschalk bij het Nederlandsche leger, door de officieren van het leger den rouw, bestaande in een floers om den linkerarm, gedurende drie dagen zal worden gedragen, te beginnen op den dag, waarop de plegtige ter aardebestelling van het stoffelijk overschot zal plaats hebben, zijnde den 18 dezer.

—. Wij vestigen de aandacht van onze Stadgenooten op de reeks van Voorlezingen over Palestina, door den heer *C. M. W. van de Velde*, welke op Maandag 15. November, des avonds te 8 ure een aanvang zullen nemen.

Van den heer *van de Velde*, wiens gezigten van Neêrlandsch Indië en Kaarten, bijzonder die van het eiland Java, ons blijken hebben gegeven van zijne bekwaamheid als geograaf en pittoresk reiziger, mag het publiek voorzeker zeer belangrijke mededeelingen over zijne reis door het Heilige Land, waarvan hij kortlings terug is gekomen, verwachten; vooral ook daar men verneemt, dat deze lezingen door teekeningen zullen worden toegelicht.

— In de zitting van den Stadsraad te Gorinchem van den 12. Nov. is het bestek voor de bouwing van eene Korenbeurs goedgekeurd.

UTRECHT 12 November.

Dezer avond heeft Prof. HARTING in het Natuurkundig Gezelschap de leesbeurt vervuld en gehandeld over *de vorming van den hagel.* De Hoogleeraar sprak eerst over het voorkomen van hagel in de onderscheidene luchtstreken en over de verbreidingswijze der hagelbuijen. Vervolgens vermeldde hij eenige wel bewezen gevallen van zeer groote hagelsteenen, en beschreef hun maaksel. Daarop ontwikkelde hij de theorie hunner vorming in de op elkander volgende wolkenlagen, en toonde aan, dat de elektriciteits-verschijnselen van donder en bliksem, welke vaak den hagel vergezellen, daarvan niet de oorzaak maar het gevolg zijn. Hieruit leidde hij het nutteloose der zoogenaamde hagelafleiders af, en terwijl hij deed opmerken, dat in de meeste gevallen de door den hagel te weeg gebragte schade binnen eene geringe ruimte beperkt, en dat gemiddeld in de jaren, waarin veel hagel valt, de gewoonlijk over het algemeen de vruchtbaarste zijn, gaf hij ten slotte aan hen, die zich voor hagelschade wilden vrijwaren, den raad, zich bij de tot nu bestaande waarborgmaatschappijen te verzekeren.

— De verkiezing op den 10. dezer tot één Lid voor de Tweede Kamer, te Tiel, heeft tot uitslag gehad, dat de heer Mr. *J. M. de Kempenaer* 318 en de heer Mr. *J. A. A. Leemans* 277 stemmen hebben verkregen. Tusschen hen zal den 23 Nov. eene herstemming plaats hebben. De volstrekte meerderheid was 471 stemmen.

— Bij de verkiezing te Zutphen is de heer *A. B. A. van Panhuys*, burgemeester te Vorden, benoemd tot Lid van de Tweede Kamer met 891 van de 1268 stemmen, terwijl de overige stemmen verdeeld waren op de heeren *van Lynden*, *Knoop*, *van Reken*, *Steyn Parvé*, enz.

— De vergadering der Provinciale Staten van Groningen heeft, evenzeer als de Raad der stad Zwolle, een adres aan den Koning gezonden, om Z. M. tot de onderneming te verzoeken voor den spoorweg-aanleg in de noordelijke provincien.

— Den 11. Nov. zijn de Pruissische oorlogschepen de Geffion, kapt. *Schröder*, en de Amazone, kapt. *Schiermacher*, van Vlissingen naar Z. Amerika gezeild.

— Wij zijn verzocht, onze lezers opmerkzaam te maken op de verandering in het programma van de aanstaande voorstelling der Hollandsche Tooneelisten op Dingsdag aanstaande, zijnde het nastukje *de Turksche Gezant* veranderd in *de Zeekapitein*, om reden eene der actrices, in eerstgenoemd stukje voorkomende, ongesteld is.

Bij deze gelegenheid willen wij met een enkel woord over deze eerste Holl. voorstelling van dit wintersaizoen spreken. De *Gravin van Altenberg* is niet geheel nieuw te noemen; 't is een oorspronkelijk Fransch stuk, doch is pas in het Nederduitsch overgezet. Het is een treffend drama, dat goed gecoördineerd (en aan dit laatste is door de Amsterdamsche directie veel zorg besteed) een goed effect moet maken. Voor dit laatste verzekert ons ook de goede rolverdeeling, waarin mevr. *Engelman* en de heeren *Roobol*, *Tjassink* en *Moltzer* zijn opgenomen. Wij houden ons overtuigd, dat de Amsterdamsche tooneelisten, die, nadat wij hen voor het eerst, na 4 wintersaizoenen, ons tooneel weder bezoeken, alle krachten zullen bijzetten, om met deze voorstelling een goeden indruk bij ons publiek te vestigen, en daardoor aangespoord te worden, ons nog dikmaals te bezoeken. Een goed opkomend publiek zal daartoe veel bijdragen.

— Vreemd is het, dat de Vereenigde Staten van N. Amerika het keizerrijk Hayti niet willen erkennen als eenen onafhankelijken Staat, daar zelfs Frankrijk, aan wien dat gedeelte van het eiland St. Domingo heeft toebehoord, hetzelve als zoodanig erkend heeft. Een vijftigtal kooplieden van Boston hebben, door den senateur *Davis*, een adres aan het Congres doen indienen, om hetzelve daartoe te bewegen.

HELLEVOETSLUIS 12 Nov.

Den 11. zijn Moesongekomen Nijverheid, kapt. *Bus*, en J. C. Schotel, kapt. *v. Beest*, beide van Batavia.

— Voor de behoeftige betrekkingen der verongelukte varensgezellen te Hellevoetsluis is aan ons Bureau nog ontvangen:

Van W. v. T.	*f* 50,00
„ O. C.	- 10,00
„ I. C. I.	- 8,00
„ B.	- 10,00
„ S. W.	- 5,00
„ C. H.	- 5,00
„ V. O.	- 5,00
„ N. N.	- 5,00
„ E. F. B.	- 4,95
„ A. B. C.	- 2,00
Vroeger opgegeven	*f* 627,45
	f 727,40

Wij blijven de Weduwen en Weezen voortdurend allerdringendst aanbevelen.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 7. tot den 13. November 1852

ingeschreven: Ondertrouwd 6 paren. — Gehuwden 8 paren; — Geborenen 30, als 17 j. en 13 m.; — Overledenen 30, als 16 van het m. en 14 van het v. geslacht, waaronder 2 levenloos aangegeven.

Bij den BURGERL. STAND te *AMERSFOORT* zijn van den 7. tot en met den 13. Nov. 1852

ingeschreven: Ondertrouwd 3 paren. — Gehuwd 4 paren. *Geboren:* 13 kinderen, zijnde 10 jongens en 3 meisjes. *Overleden:* 4 personen, 3 van het mannelijk en 1 van het vrouwelijk geslacht.

De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en toevoorzigt zal op Woensdag den 17 November, des middags te één ure, examen afnemen aan eenen *Aspirant Heelmeester.*

Utrecht, den 12 November 1852.

Namens de Commissie voornoemd,
P. J. I. DE FREMERIJ,
Secretaris.

ADVERTENTIEN.

(98) *** De Notaris VAN GEYTENBEEK, te Harmelen, zal op Woensdag, den 17 November 1852, des voormiddags ten 10 ure, in het Gemeentehuis te Harmelen, publiek verkoopen:

Diverse perceelen extra zwaar 5 en 6 jarig Elzen, Essen en Geldersch HAK- en HOEPHOUT, zware gave Iepen, Essen, Wilgen en Populieren BOOMEN, onder de gemeenten Harmelen, Vleuten, Gerverskop, Laag-Nieuwkoop en Teckop.

HOUTVERKOOPING.

(98) *** Op de Ridderhofstad *Voorn*, nabij Utrecht, op Vrijdag den 19 November 1852, des morgens 10 ure, van eene groote partij extra zware BEUKENBOOMEN, zware EIKEN- en LINDEBOOMEN, eene partij ESSENBOOMEN geschikt voor Werkhout, enz.

(98) *** Houtverkooping op Nieuw Amelisweerd, Maandag den 22 November 1852, des voormiddags ten 10 ure, op dag tot St. Jacob 1853;

van eene aanzienlijke partij zware gave Iepen en Populieren BOOMEN, geschikt voor Zaagstukken en Werkhout, mitsgaders verscheidene perceelen bestengewoon zwaar 5 en 6 jarig Essen HAKHOUT, droog TAKKENBOSSEN, Willigen RIJS, SNOEISEL, enz. en verder ongeveer 300 zware gave Beuken HEESTERS en 200 Eiken DITO.

Nadere informatie te bekomen bij den Tuinman van HESTEREN, aldaar.

(98) *** Den 23 November 1852, des morgens ten 10 ure, verkooping in 's Rijks Hospitaal, *à gompti*, van eenige OUDE GENIE- en HOSPITAAL-GOEDEREN; één uur voor de verkooping te zien.

(98) *** Op Zaturdag den 27 November 1852, 's namiddags ten 5 ure, zal in het lokaal van verkoopingen te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar worden geveild en verkocht:

No. 1. Een hecht en sterk KOOPMANSHUIS en ERVE, met Kelders en Kluizen aan het water uitkomende, staande en gelegen binnen Utrecht aan de Westzijde van de Oude Gracht, op de Hooge Kobramarkt, Wijk B No. 12.

No. 2. Een HUIS, ingerigt tot Smeederij, met Erf en Grond, staande en gelegen te Utrecht op den hoek van de Roozenstraat en het Jacobiekerkhof, wijk C No. 386.

Breeder bij billetten en nader onderrigt omtrent het 1e perceel ten kantore van den Notaris DUIJFJES en omtrent 2e Perceel ten kantore van den Notaris BORRET, beide te Utrecht.

(98) *** Op Zaturdag den 27 November 1852, 's namiddags ten 1 ure, zal in het Lokaal van Verkoopingen te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar worden geveild en verkocht:

No. 1. Eene WARMOESIERS-HOFSTEDE, genaamd *NIEUW WERK*, bestaande in een nieuw gebouwd Huis, met Achterhuis, Schuur en Varkenshok, Erf en Grond, mitsgaders een perceel uitmuntend Warmoesland, te zamen groot 1 B. 55 R. 40 Ellen, staande en gelegen te Utrecht buiten de Tolsteeg-barrière aan den Hoogravenschendijk.

No. 2. 1 B. 10 Ellen uitmuntend WARMOESIERSLAND, bezet met Steenaarde, gelegen achter het vorige perceel, en

No. 3. 1 B. 65 R. 10 Ellen, uitmuntend WARMOESIERSLAND, gelegen ter zijde van het laatst voorgaande perceel.

Te aanvaarden de Landen 1°. Januarij en de Getimmerten 1° Mei 1853.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris [illegible], te Utrecht.

(98) *** Houtverkooping te Doorn, op Dingsdag den 30 November 1852, des voormiddags ten 11 ure, bestaande in:

10 perceelen Beuken BOOMEN.

42 „ Eiken HAKHOUT.

1 perceel Eiken en Beuken SNOEILING,

en 2 Eiken en Esschen HAKBOSSCHEN.

Alles op de Goederen, behoorende tot den huize *Doorn* en den huize *Schoonoord*.

(98) *** Op Dingsdag, den 30 November 1852, en volgende dagen, zal ten Kantore van het STADS-VENDUHUIS aan de Mariaplaats te Utrecht, de gewone *DRIE MAANDELIJKSCHE VERKOOPING* worden gehouden van velerhande MEUBELEN en andere ROERENDE GOEDEREN; breeder bij aanplakbilletten vermeld en op Maandag 29 November aldaar te bezigtigen.

De hier bij te voegen Goederen worden van heden af tot DONDERDAG 26 NOVEMBER ten kantore voornoemd aangenomen.

(98) *** Verkooping van 85 verplantbare APPEL- en PEERENBOOMEN en 40 Populieren BOOMEN, geschikt voor Werkhout, alsmede verhuring van omtrent 2 bunders MOESLAND, in perceelen, op *Rijnshoek*, tegenover *Oog-in-Al*, nabij Utrecht, op Vrijdag den 3 December 1852, des morgens 10 ure. Te bevragen bij den Tuinman op *Oog-in-Al*.

(98) *** Men zal op Vrijdag den 3 December 1852, des voormiddags ten 10 ure, op Beerschoten, in de gemeente de Bilt, publiek verkoopen: eene aanzienlijke partij liggende SPARRENBOOMEN, geschikt tot Hijpalen, Gordingen, enz., Eiken HAKHOUT, zwaar liggend Eiken en Berken HOUT, een zware Beuken BOOM en TAKKENBOSSEN. Informatiën bij den Tuinman op Beerschoten en ten Kantore van den Notaris J. C. SCHADEE, te Zeijst.

UIT DE HAND TE KOOP:

(98) *** een zoo goed als nieuwe MANDEWAGEN voor een en twee paarden, zeer geschikt voor de jagt. Te bevragen bij *J. P. de Kruijff*, Zadelmaker aan de Tolsteeg barrière.

TE HUUR.

(98) *** In een stil huisgezin in het midden dezer stad, eene Gemeubeleerde of Ongemeubeleerde KAMER, des verkiezende, met Kost en huisselijk verkeer; inclineerenden, gelieven zich met franco brieven te adresseren onder de letters R. E. aan het Bureau dezer Courant.

TE HUUR.

(98) *** een PARTICULIER HUIS, om met primo Februarij e. k. of eerder te kunnen aanvaarden, staande aan de Oude Gracht, bij de Smeebrug, A. 38; waar tevens *TE KOOP* wordt aangeboden een WINKELKAST, met 6 Glazen en 6 Paneele Schuifdeuren. — Te bezigtigen deze week Maandag, Dingsdag en Woensdag.

TE HUUR,

(98) *** op een aangenamen stand, bij fatsoenlijke lieden, voor eene Dame, Prot. Godsdienst, eene BOVEN-VOORKAMER, en daarnevens een KABINETJE, ongemeubeleerd, met of zonder bediening. Adres letter A. bij den Boekh. J. MADO.

(98) *** Men verlangt *TE HUUR* met primo Mei 1853 eene WONING met vier à vijf Kamers, waarvan twee Beneden en Suite en van Stookplaatsen voorzien zijn, Keuken, Kelder en Tuintje, gelegen op eenen vrolijken fatsoenlijken stand. Men adresseere zich met franco brieven bij den Boekhandelaar J. D. NOLET, Ganzenmarkt.

(98) *** Men verlangt IEMAND, P. G., die vlug en goed schrijft, voor Kantoor en verdere Werkzaamheden. Adres met eigenhandig geschreven en geteekende brieven, aan het Bureau dezer Courant, lett. E. Z.

(98) *** J. J. M. WIGGERS, Vleeschhouwer en Spekslager, is **verhuisd** van de *Choorstraat* naar de WITTEVROUWENSTRAAT, wijk H. n°. 623, (hoek van de Rietsteeg).

VERLOREN

(98) *** op Maandag, den 8 dezer, binnen deze Stad, een grooten Snoekgrauwen HOND, zijnde een Reu, met zwarte Ooren. Die denzelven terug bezorgt bij den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, alhier, zal eene *goede belooning* ontvangen.

LEESBIBLIOTHEEK.

(98) *** Hollandsche-, Fransche-, Engelsche en Hoogduitsche BOEKWERKEN en TIJDSCHRIFTEN zijn bij abonnement en bij het deel te bekomen bij den Boekhandelaar N. DE ZWAAN. De nieuwe Boekwerken zijn daar altoos te bekomen in de verschillende talen. Prospectus *gratis* verkrijgbaar.

LEESBIBLIOTHEEK.

(98) *** Onder dankbetuiging voor het reeds genoten vertrouwen ten aanzien mijner opgerigte Leesbibliotheek, heb ik de eer mijne geachte begunstigers te verwittigen, dat ik dezelve weder de nieuwste Werken heb vermeerderd.

Tevens neem ik de vrijheid te berigten, dat voorloopig in de Leesinrigting van Tijdschriften de navolgende *Fransche* heb opgenomen:

L'ILLUSTRATION, LE VOLEUR, ECHO DES FEUILLETONS, MUSÉE DES FAMILLES, MAGASIN PITTORESQUE.

Mij op nieuw in UWEd. verschuldigde attentie aanbevelende, heb ik eindelijk het genoegen te kunnen mededeelen, dat door mij is uitgegeven:

WOORDEN UIT DEN BIJBEL

en

WOORDEN UIT HET HART,

VOOR KINDEREN.

Met 16 keurige Zwarte Plaatjes *f* 0,60.

Utrecht, Nov. 1852. J. H. SIDDRÉ.

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TER UTRECHTSCHE MARKT, 13 November 1852.

Tarwe van *f* 9,50 tot *f* 10,25. idem nieuwe van *f* 7,50 tot *f* 8,75. *Rogge* van *f* 6,80 tot *f* 7,50. *Garst* van *f* 5,20 tot *f* 5,40. *Boekweit* van *f* 6,75 tot *f* 7,25. *Haver* van *f* 3,40 tot *f* 4,00. *Witte Boonen* van *f* 10 tot *f* 12,50. *Groene Erwten* van *f* 7,50 tot *f* 11,00. Graauwe idem, en Capucijners van *f* 11,00 tot *f* 12,25. *Boter* van *f* 0,74 tot *f* 1,00 het pond. *Kaas* van *f* 20,00 tot *f* 32,00 de 100 ponden. *Aardappelen* van *f* 2,10 tot *f* 2,85 de mudde. *Rundvleesch* van 40 tot 45 c. *Kalfsvl.* van 45 tot 50 c. *Schapenvl. of Lamsvl.* van 30 tot 35 c. *Varkensvl.* van 50 tot 55 c. het pond.

BOTER te Sneek den 9. Nov. 1852, *f* 33,00.

KAAS *f* 21,00 à *f* 22,50.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*.)

Nov.	Uren.	Windrigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
				mm					
11	8	zw.	0	759,25	43,9		0,96	0	Betrokken.
	2	z.	1	55,74	44.6	+ 0.7	82	0.1	Id.
	10	o.	1	50,67	42,[illegible]		96	5.8	Id.
12	8	no.	2	54,05	37,4		94	8.9	Id.; regen.
	2	no.	3	56,43	38,7	— 5.6	79	0.8	Zwaar bewolkt.
	10	no.	2	[illegible]	[illegible]		[illegible]	0	Id.
13	8	ono.	3	53,90	31,6		88	0	Bewolkt.
	2	ono.	2	50,78	36,7	— 8.8	81	0,2	Id.
	10	nno.	[illegible]	49,[illegible]	31,[illegible]		95	0.1	Ligt bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 13 Nov. 1852.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2½	pCt.	63¾	63⅞	63⅞
dito dito	3	„	76 11/16	76¾	76¾
dito dito	4	„	95⅛	95¼	[illegible]
Amortisatie Sijndicaat	3½	„	94⅞		
Oost-Ind. Leening . .	4	„	94½		
Aand. Rhijn-Spoorweg	4½	„	101		
FRANKRIJK.					
Certificaten	3	pCt.	77⅝	77 11/16	77 11/16
dito	4½	„	96¼		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Comp.*	5	pCt.	107⅝	107⅞	107⅝
Obligat. 1828 en 1829	5	„	106½		
Certificaten 1831 & 1833	6	„	97		
Certificaten 1840 . . .	4	pCt.	91¼	91 5/16	91 5/16
Certificaten bij *Stieglitz*	4	„	90⅞	91¼	91¼
Certific. van Amigh. .	6	„	71⅝		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 300, *f*			161⅜		
Obligatien	4	pCt.	85¼		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	25		
Binnenl. Schuld	3	„	46⅝		
Amortisatie-Bill.			6¼	6 5/16	
Bewijzen Coupons			3 9/16		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll & C°.*	4	pCt.	69¾		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	77 5/16	77⅜	
dito dito N.	5	„	90¼		
dito dito	2½	„	40	40⅛	40 3/16
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	2½	„	52¾		
PORTUGAL.					
te Londen	4	pCt.	37⅛		
Binnenl. à 1 conto . .	5	„	41¼		
AMERIKA.					
Grenada, Oblig. . . .	2¼	pCt.	20½	20⅝	
N. Mexic. Oblig. 1851	3	pCt.	24⅞		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van den Stedelijken Raad

van 25 October 1852, 's avonds.

Tegenwoordig zijn 28 leden. Afwezig de heer *van Doorn.*

Is ingekomen een rekwest van bewoners der Maliebaan, inhoudende verzoek, om, even als de ingezetenen der stad, te deelen in eene goede verlichting en bestrating. — Dit stuk wordt gesteld in handen eener Comm., bestaande uit de heeren *v. Beeck Calkoen, v. Asch v. Wijck, v. Ittersum, v. Hengst* en *Walland.*

Aan de orde is de behandeling der begrooting voor 1853, en wel in de eerste plaats de algemeene beschouwing.

De heer *Verloren* acht de beraadslaging over de begr. over 1853 hoogst belangrijk, omdat dezelve is ingerigt volgens het nieuwe model en daarom te onderzoeken valt, in welke verhouding dezelve staat, wat de uitgaven betreft, met die over 1852. Hij had wel gewenscht, dat bij de Memorie van toelichting een vergelijkende staat was overgelegd geworden, daar thans dit onderzoek zeer moeijelijk is, daar men sommige posten te zamen gevoegd en andere gesplitst aantreft. Dat wel oogenschijnlijk de begrooting der uitgaven over 1853 ƒ 3273,85 minder is, dan die over 1852: doch dit niet anders is dan schijn, daar dezelve werkelijk ƒ 32106,15 meerder bevat, wanneer men in aanmerking neemt, dat op de begrooting van 1852 voorkomt eene som van ƒ 30,000 voor buitengewone aflossing van schuld, welke men op die van 1853 niet aantreft. Dat de gewone aflossing van schuld ƒ 2250 op de begrooting van 1853 minder is uitgetrokken, als in 1852 en de renten-last ƒ 3130 minder bedraagt over 1853 als over 1852, terwijl de onvoorziene uitgaven ook ƒ 2000 meerder in 1852 als in 1853 zijn uitgetrokken. Hij vindt dit van te meer belang, om op te merken, daar voorgesteld wordt eene aanmerkelijke verhooging van belasting op het personeel, die Spr. oordeelt, dat thans onnoodig is, wanneer de verhoogde uitgaven verminderd worden. Wenschelijk zoude hij het oordeelen, dat saldo's van vorige diensten enkel wierden aangewend, tot bestrijding van zulke *buitengewone* uitgaven die men kan *doen* of *nalaten* naar de gesteldheid van de kas, en dat de gewone uitgaven door de gewone ontvangsten werden bestreden.

De heer *Voswinkel Dorselen* kan niet ontveinzen, dat zijn onderzoek van de tegenwoordig in behandeling zijnde begrooting op hem eenen ongunstigen indruk heeft gemaakt. De geraamde uitgaven van ƒ 423285 bedragen ƒ 37000 meer dan in 1852, dus nog ƒ 5000 meer, dan door den heer *Verloren* wordt opgegeven. Spr. heeft de begr. en rekening van 1851, de begr. van 1852 en die van 1853 (nieuw model) aan elkander getoetst, en toont door becijferingen aan, waarin het verschil te vinden is. Spr. mag niet toegeven, dat het voordeelige saldo der rekening aan spaarzaamheid is toe te schrijven, hij heeft de overtuiging, dat de te hooge raming van uitgaven hiervan oorzaak is, en bewijst dit uit vroegere rekeningen. De begr. wordt, met voorbijziening op dit oogenblik van belastingstelsel en beheer, krachtig door spr. bestreden, als sluitende met nog geene bate van ƒ 400, terwijl de rekening van 1851 een voordeelig saldo van circa ƒ 112,000 opleverd; Spr. zegt, wanneer deze begr. tot eene waarheid wierd, dan zoude met het einde van het dienstjaar 1853, van het saldo van 1850 ad ƒ 125,000, hetwelk Hij de laatste afgelegde rekening van 1851 nog ƒ 111,958 bedroeg, niets meer dan ƒ 364,49 beschikbaar blijven. Hij vindt het niet goed, dat men door te lage raming der middelen, en te hooge raming der uitgaven, de begr. tot eene fictie maakt, en belastingen in stand houdt of verhoogt, om groote saldo's te leveren. Spr. heeft ook bedenkingen in het midden gebragt in de wijze waarop, en welk saldo op de begrooting is gesteld, hetgeen voor oningewijden altijd eene duisterheid zal blijven, en hoopt, dat hierin eenen anderen weg zal kunnen worden gevolgd; ook wenscht hij, dat gewone uitgaven door niets anders dan gewone middelen gedekt worden, en de overschotten alléén worden aangewend tot aflossing van schulden of buitengewone uitgaven. Spr. erkent de moeijelijke betrekking, waarin het hoofd onzer gemeente geplaatst is, maar gelooft te mogen vertrouwen, dat hij gaarne de meeningen onbewimpeld hoort; en dan meent Spr. te moeten wenschen eene begr., meer overeenkomstig den normalen toestand alvorens daaraan zijne goedkeuring te hechten.

De heer *Voorduin* vreest, dat de thans voorliggende begr. de goedkeuring niet zal wegdragen van hoogere autoriteiten. Onder de Inkomsten zijn uitgetrokken regten en loonen voor het gebruik of genot van openbare gemeente-werken, enz. Het bewijs is niet geleverd, dat de raming dier heffingen, (naar art. 254 der Gem. wet) geëvenredigd is aan nog ongeliquideerde kosten van aanleg of te voorziene kosten van onderhoud. Schriftelijk vraagt Spr., naar art. 32 van het reglement van orde, deswege nader ingelicht te worden.

De heer *v. Asch v. Wijck* merkt op, dat er, ten aanzien der op de begr. voorkomende uitgaven eene onderscheiding te maken is tusschen noodzakelijke uitgaven, en de zoodanige, welke, hoe nuttig en wenschelijk op zich zelven ook, niet als volstrekt noodzakelijk te beschouwen zijn. Deze laatsten kan hij niet goedkeuren, wanneer de middelen tot bestrijding dier uitgaven moeten worden verkregen door eene verhooging van belasting, gelijk thans wordt voorgesteld. Hij weet wel, dat binnen een tijdverloop van vijf jaren de opcenten op het personeel, ingevolge de wet tot het maximum van 25 moeten worden opgevoerd, maar hij acht het niet raadzaam, ze reeds voor 1853 op 20 te brengen. Door de opcenten langzamerhand te verhoogen, wordt de zaak minder drukkend voor de burgerij. Hij kan zich daarom eerder vereenigen met het voorstel der Commissie, om dezelve voor 1853 slechts op 15 te brengen. Eene meerdere verhooging komt hem voor niet noodig te zijn, om in de gewone behoeften te voorzien. De vroegere belastingen op de huurwaarde en de boter zijn slechts als tijdelijke buitengewone belastingen te beschouwen, om te voorzien in de behoeften door buitengewone omstandigheden veroorzaakt. Deze hebben thans opgehouden, en wij zijn weder tot den gewonen toestand teruggekeerd; zooals hij teregt in eene vorige vergadering heeft hooren opmerken. Niettegenstaande men in de laatste jaren vele buitengewone uitgaven heeft te bestrijden gehad, zijn echter de saldos der rekeningen sedert 1846 aanmerkelijk vermeerderd; de opbrengst der buitengewone belastingen heeft daartoe medegewerkt. Uit de rekening van 1851 blijkt, dat de opbrengst der boterbelasting geheel is besteed tot het doen van zeer buitengewone uitgaven; terwijl ook nog andere buitengewone werken uit de gewone middelen zijn bekostigd. Tot bestrijding van de gewone behoeften heeft men alzoo geen aequivalent voor de afgeschafte boterbelasting noodig. Alleen de thans afgeschafte belasting op het schapen- en varkensvleesch moet door een ander worden vervangen; maar in de plaats daarvan heeft men reeds de verhoogde opcenten op de grondbelasting; en door de opcenten op het personeel op 15 te brengen, zal men meer dan voldoende voor het gemis der belasting op het schapen- en varkensvleesch worden schadeloos gesteld.

De heer *van Reede* heeft zich ook verwonderd over het hooge eindcijfer der voorgedragen uitgaven, genoegzaam gelijk staande met die van het vorige jaar, hoezeer alstoen voor renten en aflossing van schuld ƒ 35,000 meer was uitgetrokken. Hij meent, dat zulks wel gedeeltelijk aan het model der nieuwe begrooting te wijten is, doch ook andere oorzaken moeten daartoe hebben bijgedragen. Het is hem niet mogelijk geweest die oorzaken met volledigheid na te speuren. Uit de memorie van toelichting heeft hij geen genoegzaam licht ontvangen. Spr. had gaarne daarbij een vergelijkingsstaat gevoegd gezien, ten einde de voorgedragen begrooting behoorlijk aan de vorige te kunnen toetsen. Hij verwacht alsnog van het dagelijksch bestuur de ontbrekende inlichtingen, zullende hij daarvan zijne goed- of afkeurende stem laten afhangen.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat de reden van de hoogere cijfers gedeeltelijk gelegen is in de vele splitsingen der nieuwe begr., zooals te regt is opgemerkt, doch ook voornamentlijk daarin, dat men vroeger vele uitgaven van de ontvangsten aftrok, en dan het zuivere saldo op de begrooting bragt; iets wat thans veel minder is geschied. Spr. meent, dat men thans wel eene nieuwe begr. zal vaststellen, maar daarom nog geen normale. De tijd zal eerst leeren, of al deze cijfers goed geraamd zijn. Wat het bezigen der saldo's betreft voor buitengewone zaken, dit stelsel kan in alles niet worden gevolgd, want ze kunnen uit verkoop van goederen ontspruiten, uit hoogere ontvangst, uit besparingen, enz., en dat staat niet gelijk. Spr. meent, dat het ten nadeele der burgerij zou verstrekken, dat stelsel zoo vast aan te nemen. Verder toont Spr. aan, dat bij geregelde beschouwing, zoo de wijzigingen der Comm. worden aangenomen, de begr. van 1853 niet zoo aanmerkelijk hooger zal zijn, dan die voor 1852, als door sommige sprekers is beweerd.

De heer *Voorduin* merkt op, dat voornamelijk twee oorzaken hebben medegewerkt, om het cijfer der uitgaven te verhoogen. 1°. Het weeren van tusschenrekeningen. Nu worden (en teregt) niet verder van de ontvangsten afgetrokken de kosten van perceptie en anderen van dien aard, maar worden de ontvangsten zuiver geraamd. Die kosten verhoogen dus het totaal der uitgaven. Maar dan worden ook de ontvangsten (zuiver berekend) van zelf tot een hooger bedrag opgevoerd. Dit geeft dus, naar den aard der zaak, geene vrijheid om andere, om nieuwe, om hoogere belastingen te vragen, gelijk bij deze begrooting plaats heeft. 2°. Het nieuwe model schrijft splitsing voor, van posten, die vroeger in één en post werd uitgetrokken. Die onderdeelen sloeg men vroeger door elkander — het ééne kon medevallen, het andere kon tegenvallen. Zóó kwam men vroeger tot een kleiner eindcijfer van het geheel. Nu is men huiverig geweest, dien doorslag te maken. De onderdeelen zijn nu (te zamen getrokken) hooger dan vroeger — hooger dan men in gemoede overtuigd kan zijn, dat die uitgaven (te zamen genomen) zullen beloopen. Om die reden vraagt men hooger belastingen. Spr. keurt dit af. Als de onderdeelen (te zamen genomen) even zoo matig begroot waren geworden als vroeger geschiedde, dan had men minder belastingen kunnen vragen. Was deze of gene post daardoor al eens tegengevallen, men zoude zich dan stellig niet te vergeefs beroepen hebben op de bezwaren, uit het voorschrift tot splitsing (bij het nieuwe model van begrooting nu voor het eerst) ontstaan; en men had overschrijving van den éénen post op den andere, gekregen. Nu daarentegen, — al is de uitkomst nog zoo gunstig, — de ingezetenen zullen de hoogere belasting over 1853 toch betaald hebben. Het geldt hier toch niet alleen cijfers, berekeningen, maar dadelijke betaling van hetgeen Spr. vermoedt, niet noodig te zullen zijn. Däärin bestaat zijn bezwaar tegen deze begrooting, dat hij door vorige sprekers niet heeft weggenomen gezien.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat door de menigte posten eenige verhooging is gekomen; doch men behoort de posten op die hoogte te beramen, als ze redelijkerwijze verwacht worden te zullen kunnen bedragen, anders heeft men overschrijving op overschrijving aan te vragen.

De Burgemeester kan niet in al de gemaakte becijfering treden, waarop hem echter voorkomt, dat nog al wat af te dingen zou zijn. Burgem. en Weth. hebben het regt, om de begr. voor te dragen, zoo als zij die noodig en noodzakelijk achten. Zoolang Spr. trouwens lid van het bestuur zal blijven, zal hij niet aarzelen, de in zijn oog noodige uitgaven voor te dragen. In het gezegde over de boterbelasting, kan Spr. ook niet deelen. In dien tijd was die noodig, om de mindere ontvangsten te dekken. Het is ook niet te ontkennen, dat de uitgaven telken jare grooter worden. Er is toch bijna geene zitting van den Raad, of er worden nieuwe uitgaven gestemd. De drukloonen zijn aanmerkelijk veel hooger; onlangs nog werd door den Raad eene toelage van ƒ 1000 aan de technische school toegestaan; nu wordt er weder nieuwe verlichting gevraagd, enz. — Burgem. en Weth. achten zich niet bezwaard, nu aan het hoofd der begrooting een aanzienlijk saldo voorkomt, eenige nuttige werken en uitgaven voor te dragen. Nog moet de Burgem. opmerken, dat deze begr. met spoed is gemaakt; maar de Comm. heeft alle bescheiden gehad, en dus kunnen oordeelen.

De zitting wordt voor een kwartier uurs geschorst.

Na de hervatting der zitting wordt een aanvang genomen met de behandeling der verschillende artt. van de uitgaven.

HOOFDSTUK I. Afd. 1, art. 1. Jaarwedden van den Burgemeester, de Wethouders, den Secretaris en de Ambtenaren en Bedienden ter plaatselijke secretarie ƒ 16,700.

De Comm. stelt voor eene vermindering van ƒ 200 op dien post.

De heeren *Kien* en *Ackersdijck* bestrijden dit voorstel, 't welk door den heer *v. d. Heuvel* nader wordt toegelicht. — De heer *Voswinkel Dorselen* is in den regel tegen toelagen, gratificatiën, enz., maar, wanneer het een ambtenaar geldt, die vele jaren de stad met ijver en trouw gediend heeft, dan acht hij eene toelage wenschelijker dan verhooging van tractement, om, wanneer een ander ambtenaar mogt gekozen moeten

In omvraag wordt het voorstel der Comm. aangenomen met 17 tegen 9 stemmen. Tegen de heeren *de Vos*, *Kien*, *Ackersdijck*, *van Dielen*, *Voorduin*, *Hinlöpen*, *Nahuys*, *v. Ittersum* en *v. Beeck Calkoen*.

Art. 7. Kosten van het onderhouden, schoonhouden en meubelen van het Stadhuis *ƒ* 2,000.

De Comm. stelt voor eene reductie van *ƒ* 600.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 25 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Bosch van Drakestein*, *Hinlöpen* en *Kien*.

Art. 11. Kosten van het aanleggen en bijhouden der kiezerslijsten en van het uitoefenen der kiesverrigtingen, voor en in de gemeente *ƒ* 2,000.

Wordt door de Comm. eene reductie voorgesteld van *ƒ* 500.

De Burg. bestrijdt het voorstel der Comm., 't welk door de heeren *v. d. Heuvel* en *Verloren* wordt verdedigd, voornamenlijk op grond, dat men aanstaande jaar waarschijnlijk slechts 19 personen zal moeten verkiezen, en in 1851 voor eene keuze van 29 de kosten *ƒ* 1600 hebben bedragen, en dat men daarvoor in Rotterdam slechts *ƒ* 650 heeft begroot.

De Burg. voert hiertegen in, dat te 's Hage voor dien post *ƒ* 1800 is uitgetrokken.

De heer *Both Hendriksen* stelt als amendement voor om de *ƒ* 100 voor de verkiezing van leden voor de kamer van koophandel te vinden op de *ƒ* 800, aan dat ligchaam toegestaan. Dit amendement wordt verworpen met 27 tegen 1 stem. Vóór de voorsteller.

De heer *van Reede* stelt voor, om den post met *ƒ* 1000 te verminderen. Dit voorstel wordt met 15 tegen 13 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *v. Dielen*, *Hinlöpen*, *v. Ittersum*, *v. Beeck Calkoen*, *Karsten*, *Bake*, *Munnicks v. Cleeff*, *Kien*, *v. d. Heuvel*, *Schuurman*, *v. Veersen*, *Ackersdijck* en *van Hengst*.

Daardoor is het voorstel der Comm. vervallen.

Afd. II, art. 1. Jaarwedden, toelagen, veranderlijke belooningen, schadeloosstellingen, vergoedingen en bureaukosten van den stedelijken Ontvanger, Directeur der stedelijke belasting, Controleur, Ontvangers, Commiezen, Wakers, enz. *ƒ* 28,000.

De Comm. stelt voor eene vermindering van *ƒ* 500.

Over dezen post worden langdurige discussiën gehouden, vooral over de kwestie van eene reservekas, waartegen sommige sprekers hunne stem verheffen, omdat de wet vordert, dat alle administratie bij de stedelijke regering behoort.

De Burg. vindt het ook beter, dat alle uitgaven direct uit stadskas geschieden, maar heeft het reservefonds alzoo gevonden. Men heeft begrepen, dat het eene gemakkelijke comptabiliteit was.

Over dit art. wordt het woord gevoerd door de heeren *Voswinkel Dorselen*, *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *de Vos*, *v. Asch v. Wijck* en *Kien*.

De heer *Voswinkel Dorselen* stelt voor den post met nog *ƒ* 1500 te verminderen, welke gelden uit de stortingen in de reservekas (zijns inziens strijdig met den aard der oprigting en goede comptabiliteit) kunnen gevonden worden. Dit voorstel wordt met 23 tegen 5 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Voorduin*, *Schuller*, *v. Lier*, *Voswinkel Dorselen* en *Jongeneel*.

Omtrent het voorstel der Comm. staken de stemmen, en zal dus op eene volgende zitting worden overgestemd.

HOOFDSTUK II. Afd. 1, art. 3. Toelage voor het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen *ƒ* 700.

De Comm. stelt voor dezen post te brengen bij de kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen.

De Burg. zegt, dat, al was er geen enkele krankzinnige van stadswege in het gesticht, deze som toch zoude doorgaan. Hij is tegen de voorgestelde vereeniging.

Nog voeren het woord over dezen post de heeren *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *de Vos* en *v. Asch v. Wijck*, waarna het art., zoo als het door Burg. en Weth. is voorgesteld, wordt aangenomen met 15 tegen 13 stemmen. Tegen de heeren *v. Asch v. Wijck*, *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *Schuurman*, *Voswinkel Dorselen*, *v. Reede*, *Ackersdijck*, *Boer*, *Nahuijs*, *v. Ittersum*, *Walland*, *Schuller* en *v. Lier*.

Art. 4. Verdere kosten van gezondheidspolitie *ƒ* 1,000.

De heer *v. Reede* vraagt naar de gronden, waarop deze som tot een gelijk bedrag is geraamd als in het voorleden jaar, toen ze het eerst op de begrooting is gekomen, of men dus door de ondervinding reeds weet, dat juist deze som voor dien post benoodigd is, waarop door den Voorzitter wordt geantwoord, dat deze zaak nog niet geregeld is, en dat er welligt gedeeltelijk van Rijkswege eene politie hieromtrent zal worden ingevoerd. De heer *v. d. Heuvel* voegt hierbij, dat men in Rotterdam daarvoor *ƒ* 1200, en tevens nog *ƒ* 10,370 heeft uitgetrokken.

Afd. II, art. 4. Kosten voor de nacht- of plaatselijke wacht *ƒ* 10,000.

De Comm. heeft hierop eene reductie van *ƒ* 500 voorgesteld.

De heer *v. d. Heuvel* voegt hierbij, dat deze reductie is bedoeld, naar aanleiding der vorige rekening.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 20 tegen 8 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren *v. Dielen*, *Hinlöpen*, *Nahuijs*, *Calkoen*, *Bake*, *de Vos*, *Kien* en *Ackersdijck*.

Art. 7. Kosten van het stedelijk politiehuis *ƒ* 1,600.

Wordt door de Comm. voorgesteld eene vermindering van *ƒ* 300. — In omvraag wordt dit voorstel met 21 tegen 7 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren *v. Dielen*, *Hinlöpen*, *Nahuijs*, *Calkoen*, *Bake*, *de Vos* en *Kien*.

Art. 8, 9. Jaarwedden, toelagen, veranderlijke belooningen, enz. der Wijkmeesters en verdere kosten van het buurtwezen *ƒ* 4,000. Jaarwedden der Aanplakkers *ƒ* 156.

De Comm. stelt voor die artt. te plaatsen aan het slot van Hoofdst. 1, afd. 1, achter art. 16. — Dit voorstel wordt zonder omvrage aangenomen.

HOOFDSTUK III. Afd. 1, Art. 2. Vergoeding van reis- en verblijfkosten te verstrekken aan den Kameraar, Opzigters, enz. en aankoop van boeken, teekenbehoeften, enz. *ƒ* 500.

De Comm. stelt hierop eene vermindering van *ƒ* 200 voor. — Dit voorstel wordt met 25 tegen 3 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren *Calkoen*, *Karsten* en *Hinlöpen*.

De zitting wordt gesloten en verdaagd tot den volgenden avond 6 ure.

Zitting van Dingsdag avond.

Tegenwoordig zijn 26 leden. — Afwezig de heeren *Schuurman*, *Bosch v. Drakestein* en *v. Doorn*.

HOOFDSTUK III. Afd. 2, art. 1. Kosten van aanleg en onderhoud van straten, wegen en pleinen, als: *a.* Nieuw aan te leggen keijenbestrating langs de Catharijne- en Nieuwe kade *ƒ* 5,000. *b.* Onderhoud der straten en wegen binnen de gemeente *ƒ* 11,600. *c.* Onderhoud der straten en wegen buiten de gemeente *ƒ* 2,900. Te zamen *ƒ* 19,500.

De Comm. heeft voorgesteld let. *b* met *ƒ* 600, en let. *c* met *ƒ* 200 te verminderen.

De Burg. stelt voor let. *a* te laten aanstaan, als zijnde dit eene buitengewone uitgaaf.

De heer *Verloren* stelt, als motie van orde voor, om buitengewone posten van uitgaven aan te houden en te behandelen na afloop der gansche begrooting. Deze posten zijn voor bestrating *ƒ* 5000, opbouw der gebouwen bij het stadhuis *ƒ* 9000, verfraaijing en uitbreiding der Stad *ƒ* 5000, gedane voorschotten diaconie *ƒ* 5,166, in den post voor bruggen, pompen en riolen die voor riolen, in de mem. van toelichting bepaald op *ƒ* 9000, en onvoorziene uitgaven op *ƒ* 10,000.

Hierdoor ontstaat eenige woordenwisseling, voornamentlijk over de vraag, of men in dezen van het regl. van orde mag afwijken, 't welk bepaalt, dat eerst de uitgaven en daarna de ontvangsten moeten worden in behandeling genomen, waaraan behalve de Voorzitter deel nemen de heeren *Verloren*, *Vrolik*, *Ackersdijck*, *M. v. Cleeff*, *v. d. Heuvel*, *v. Beeck Calkoen*, *Voorduin* en *de Vos*. De heer *Verloren* merkt aan, dat dit wel is aangenomen, als algemeene regel: doch dat dit niet belet, dat omtrent bepaalde posten hiervan kan worden afgeweken. Daarna wordt de motie van orde van den heer *Verloren* met 20 tegen 6 stemmen verworpen. Vóór de heeren *v. Cleeff*, *Vosw. Dorselen*, *Jongeneel*, *v. d. Heuvel*, *Verloren* en *Nahuijs*.

De Voorzitter blijft thans bij zijn voorstel, om let. *a* te laten aanstaan tot aan het einde der uitgaven. Dit wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Ltt. *b*. — De heer *Jongeneel* zegt, dat er geen hoofdstuk op de gansche begrooting is, waar hij met meer schroomvalligheid zijn votum van vertrouwen aan geeft, dan aan dat van fabrikage. Wat verlangt de fabrikage van den Raad? vraagt Spr., hij verlangt een crediet van *ƒ* 82000, dat is ongeveer een vijfde van alle uitgaven, en welke controle heeft nu de Raad op het goed bestier dezer gelden? Naar zijne meening weinig of niets. De Raad, hetzij met bescheidenheid gezegd, ziet wel tegen de fabrikage aan, maar zij ziet er niet in. Spr. brengt hulde aan de eerlijkheid van den ambtenaar, die aan het hoofd der fabrikage geplaatst is, maar wenschte voor zich zelven een even vast vertrouwen te hebben op zijn zuinig beheer of zijn administratieven blik, en vraagt waar de commissie is, met welke hij te rade gegaan is, bij het stellen van zulke enorme cijfers. Bij Spr. is geene comm. daarvoor bekend. — De Raad is dus afhankelijk van de zienswijze van *één enkelen* man, en aan die zienswijze wordt een crediet van *ƒ* 82000 toevertrouwd. Spr. brengt hulde aan de commissie, die over de begr. rapport heeft uitgebragt, dat zij op sommige posten eene vermindering heeft voorgesteld, maar bij hem is de overtuiging, dat, wanneer er eene vaste Commissie van fabrikage bestond, door den Raad benoemd, dat men het cijfer van fabrikage veel minder zou gesteld zien, terwijl de Raad met meer vertrouwen zijn votum zoude geven, omdat ze meer licht kon ontvangen. Hij dringt er dus op aan, dat deze commissie benoemd worde. Inmiddels zal hij stemmen vóór het voorstel der comm. over de begr., om al de posten, die er voor vatbaar zijn, op het hoofdstuk van buitengewone uitgaven te brengen, dan bestaat nog de mogelijkheid, dat bij het aanvragen van gelden op dat hoofdstuk, er eene comm. benoemd worde, om van de plannen naauwkeurig kennis te nemen.

De voorzitter merkt op, dat die som nu sedert jaren dezelfde is geweest, maar vroeger veel hooger was. De vorige spreker verlangt eene vaste Commissie van fabrikage, maar het valt niet te ontkennen, dat daardoor de bespoediging van vele zaken zal worden tegengehouden. Spr. erkent, dat sommige uitgaven konden worden uitgesteld, doch dan ontstaat toch eene schuld voor de toekomst.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. omtrent let. *b* met 18 tegen 8 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren *v. Ittersum*, *Nahuijs*, *Bake*, *Ackersdijck*, *Hinlöpen*, *Kien* en *v. Beeck Calkoen*.

let. *c*. De Voorzitter merkt aan, dat Burg. en Weth. plan hebben de bestrating van den weg naar Vreeswijk in het openbaar aan te besteden.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 20 tegen 6 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Hinlöpen*, *Kien*, *v. Dielen*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Ittersum* en *Nahuijs*.

Art. 4. Idem van bruggen, pompen en riolen *ƒ* 18,000.

De Comm. stelt voor den post met *ƒ* 1000 te verminderen.

De Burgemeester wijst op het hoogst wenschelijke, om met de riolen-verbetering, zoo noodig en nuttig, ook vooral voor de gezondheid, met spoed voort te zetten, en wordt hierin door de heeren *Ackersdijck* en *v. Ittersum* ondersteund.

De heer *van den Heuvel* wil deze werken niet tegengaan, doch acht hiervoor dit jaar eene som van *ƒ* 8000 voldoende, dewijl toch de geheele riolen verbetering eene nog veel grootere som zal vereischen.

In omvraag staken de stemmen, zoo dat deze zaak op eene volgende zitting zal worden beslist.

HOOFDSTUK IV. Afd. 1, art. 1. Opbouw of vernieuwing der gebouwen, grenzende aan het stadhuis *ƒ* 9,000.

Deze post blijft op voorstel des Voorzitters, aanstaan, tot na de behandeling der andere posten van uitgave.

Art. 2. Onderhoud der gebouwen ten dienste der stedelijke administratie en politie, der belastingkantoren, van stads timmerhuis, der waaggebouwen, der vleeschhal, der gebouwen ten dienste van het onderwijs, der torens en andere stedelijke gebouwen met kelders, kluizen en derzelver toegangen *ƒ* 8,550.

De Comm. stelt voor eene reductie van *ƒ* 550.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt voor, den post van *ƒ* 660 voor de meubelering van de zaal in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, gebruikt wordende voor de teeken- en industrieschool, onder dit cijfer begrepen, te verplaatsen onder de afdeeling onderwijs.

De Burgem. merkt op, dat het voornemen nog niet bepaaldelijk bestaat, om deze zaak te volbrengen, en dat die post voor alsnog zou kunnen gemist worden. Verder treedt Spr. in eenige beschouwingen over het regt der stad op genoemd gebouw. De heer *M. van Cleeff* komt hier tegen op, waarop eenige verder woordenwisseling over deze kwestie ontstaat, waaraan ook de heeren *v. d. Heuvel*, *Verloren* en *Ackersdijck* deel nemen.

Het voorstel van den heer *v. Asch v. Wijck* wordt daarop met 17 tegen 9 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Vrolik*, *Nahuijs*, *Voorduin*, *v. Lier*, *v. Cleeff*, *Voswinkel Dorselen*, *Jongeneel*, *Boer* en *v. Asch v. Wijck*.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. aangenomen met 24 tegen 2 stemmen. Tegen de heeren *van Beeck Calkoen* en *Hinlöpen*.

Afd. 2, art. 1. Grondbelasting der vaste goederen aan de gemeente toebehoorende, lekkendijkslasten, polderlasten, molengeld, enz. *ƒ* 2,400.

De heer *v. Lier* zegt, in de memorie van toelichting gelezen te hebben, dat *bijna* al de Stedelijke gebouwen tegen brandschade zijn verzekerd; hij verzoekt te mogen vernemen, waarom niet *alle* de stads gebouwen zijn verzekerd, waarop door den Voorzitter wordt geantwoord, dat er enkele gebouwen nog niet geheel voltooid waren, en dus nog in de brandwaarborgmaatschappij zullen worden gebragt, waarna dit art. zonder omvraag wordt aangenomen.

HOOFDSTUK VI. Afd. 1, art. 2. Jaarwedden van Rector, Conrector, Praeceptoren en verdere onderwijzers der Latijnsche scholen, met uitdeeling der prijzen en andere benoodigdheden *ƒ* 6,600.

De heer *de Vos* ziet op den begrooting-staat der latijnsche school, dat daarvoor in het geheel *ƒ* 12.032 wordt noodig geacht, en wenscht, dat zoowel de geheele ontvangst als volledige uitgaaf op de begr. worde gebragt. — In hoofddenkbeeld stemmen sommige leden hiermede in, doch men besluit thans de zaak zoo te laten, met verandering van de omschrijving van dit art. in *Bijdrage tot de kosten der Lat. scholen.*

De heer *Walland* wenscht, dat een onderzoek worde in het werk gesteld over den minderen bloei dezer school.

De heer *Karsten* is van oordeel, dat het voor de belangen van het Gymnasium wenschelijk ware, dat, deels aan het onderwijs meerdere uitbreiding werd gegeven, vooral door bijvoeging van onderrigt in de Engelsche taal op de hoogste klassen, deels de tractementen althans van eenige leeraars, voornamelijk van den 2den en 3den praecepter, werden verbeterd, als niet geëvenredigd aan de op hen rustende taak. Hij uit derhalve den wensch, dat de door de regering voorgestelde verhooging van *ƒ* 600 voor het geval eener mogelijke vermindering van het getal leerlingen, in plaats van hiervoor bepaaldelijk tot het voorz. einde worde aangewend. en beveelt deze zaak der belangstelling van curatoren aan, waarop Spr. door den voorzitter wordt beantwoord, dat alle tractementen door den Raad zelven zijn bepaald, waarna dit art. zonder verdere omvraag wordt goedgekeurd.

Afd. II. (Openbaar Onderwijs). De Burgem. stelt voor hier onder art. 3 te brengen: de toelage voor de technische school gestemd. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De zitting wordt eenige minuten geschorst.

HOOFDSTUK VII. Art. 1. Bijdragen in de kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen *ƒ* 2,000.

De Commissie stelt voor van art. 3 hierop over te brengen de kosten voor de krankzinnigen die door de aalmoesenierskamer worden onderhouden, en mitsdien het art. te brengen op *ƒ* 3300.

De heer *de Vos* wenscht de afscheiding behouden te zien, omdat de verpleging van krankzinnigen voor rekening van de aalmoesenierskamer alleen betreft zoodanige personen, die bij die inrigting armlastig zijn of bedeeld worden, en die verpleging dan ook geschiedt, ingevolge een onmiddelijk tusschen dat armbestuur en het krankzinnigengesticht gesloten overeenkomst, terwijl de post van art. 1 alleen de zoodanigen betreft, die niet bij de aalmoesenierskamer in onderstand behooren, en in wier verplegingskosten de Diaconie of andere armbesturen weigeren te voorzien, ten gevolge waarvan zij onmiddelijk voor stads rekening in het gesticht worden opgenomen. Hetgeen dus door de aalmoesenierskamer voor verpleging van krankzinnigen wordt uitgegeven, behoort tot de uitgaven van die armeninrigting, en wordt, even als de gewone bedeeling door haar gedaan, door de Stad alleen indirect, ten gevolge van de subsidie, gedragen, doch behoort niet tot den bijzonderen post van uitgaaf, bij art. 1 vermeld. Men behoort deze uit haren aard verschillende uitgaaf niet te verwarren, waarop door den heer *v. d. Heuvel*, ondersteund door den heer *Walland*, wordt beweerd, dat het voorstel der Comm. juist is geschied, om de voortdurende verwarring te vermijden.

De Voorzitter meent, dat ten gevolge van het besluit van den Raad van 24 Junij ll. het getal armen-krankzinnigen voor rekening der stad vermeerderen zal, in welke meening de heer *de Vos* niet kan deelen, omdat de ondervinding van de jaren 1845 tot het begin van 1850, gedurende welken tijd de opneming van arme krankzinnigen op requisitoir van den officier van justitie geregeld was onder den waarborg voor de verplegingskosten van wege de stad, niet heeft geleerd, dat het getal zooveel grooter werd.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 14 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Nahuys*, *de Vos*, *Bake*, *Ackersdijck*, *Karsten*, *Hinlòpen*, *v. Cleeff*, *Kien*, *v. Dielen*, *v. Veersen*, *Jongeneel* en *v. Beeck Calkoen*.

Art. 2. Verplegings- en verdere kosten van behoeftigen in de kolonien der Maatschappij van weldadigheid *f* 13,000.

De Comm. stelt voor dezen post met *f* 500 te verminderen.

De Voorzitter meent, dat deze post voor geene vermindering vatbaar is, blijkens de ondervinding der laatste jaren, vooral niet, nu de Raad besloten heeft de vrijwilligers te blijven opzenden, waarop door den heer *v. d. Heuvel* wordt aangemerkt, dat omtrent de vrijwilligers geene verandering is gekomen, maar integendeel besloten is niet meer voor de landloopers te betalen, terwijl door den heer *de Vos* hierbij nog wordt gevoegd, dat het in deze door den Raad aangenomen voorstel van de Comm. van het armwezen de strekking heeft, om ten aanzien der opzending van vrijwilligers op denzelfden voet als in de laatste jaren met de meeste spaarzaamheid voort te gaan.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. aangenomen met 21 tegen 5 stemmen. Tegen de heeren *v. Ittersum*, *Hinlòpen*, *Kien*, *v. Dielen* en *Calkoen*.

Art. 3. Subsidien aan Godshuizen, armen-administratien en andere instellingen van weldadigheid *f* 41,000.

De Comm. stelt voor dezen post met *f* 4000 te verminderen, als zijnde de verplegingskosten van krankzinnigen ten laste der aalmoesenierskamer onder art. 1 gebragt.

De heer *Voorduin* zegt, dat hij voor de subsidie aan de Aalmoesenierskamer zal stemmen, niet, omdat hij de inrigting van dezelve in verband tot stads financien en stads verpligtingen voor goed en overeenkomstig de ware beginselen houdt, — maar, omdat wij in eenen tijd van overgang leven, in welken geene definitive regeling denkbaar is. Maar hoe gebrekkig dan ook de tegenwoordige inrigting zijn moge, zoolang zij bestaat, houde men ze gestreng. Deze brengt mede, dat alleen niet-ledematen der kerkelijke gezindten door de Stad gealimenteerd worden, — geenszins, dat ieder die door zijne gezindte wordt verlaten, onderstand krijgt van de aalmoessenierskamer. Werd dit laatste beginsel gevolgd, de Diakonie der Hervormde gemeente zoude gebruik kunnen maken van de onbeperkte vrijheid, haar geschonken bij het Sijnodaal Reglement op de Diakonie administratie, dat met 1^0. Januarij 1853 in werking komt, en naar de Aalmoesenierskamer (d. i. naar Stads kas) verwijzen ook die lidmaten, die zij niet verkoos te ondersteunen. Als de Aalmoesenierskamer dit toegaf, dan zouden weldra schier alle Diakonie-armen te haren laste komen. en de onbeperkte vrijheid der Diakonie (die Spr. op zich zelve goedkeurt, als met de ware beginselen strookende,) zoude een ondragelijke dwang, een ontorschbare last voor de stadskas worden. Spr. noodigt het dagelijksch Bestuur uit, om in dien geest door de Aalmoesenierskamer te doen handelen, en haar de strenge handhaving van het bestaande aan te bevelen.

De Burg. acht het thans noodzakelijk, dat de Raad besluite omtrent de gevraagde subsidie door de maatschappij van moederl. liefdadigheid, waarop door den heer *v. d. Heuvel* wordt aangemerkt, dat de Comm. reeds op die som heeft gerekend, zoodat het voorstel der Comm. door de aanneming dier tegemoetkoming hezelfde kan blijven.

Nadat nog door den heer *v. Ittersum* is opgemerkt, dat het hier niet betreft eene gewone liefdadige inrigting, door particulieren opgerigt, en door eene subsidie uit de stedelijke kas ondersteund: maar wel eene inrigting, door het Stedelijk Bestuur zelf in het leven geroepen, — met aanstelling der Dames Bestuurderessen, tot op heden toe, en met eene toezegging van eene subsidie, wordt het verzoek met 23 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Schuller*, *Both Hendriksen* en *Voswinkel Dorselen*.

De Voorzitter merkt nog op, dat bij dezen post niets is gerekend voor eene mogelijke subsidie voor de R. Cath. armen, en wordt hierin ondersteund door den heer *Voorduin*, welke in deze verhooging de voorzigtigheid des Burg. huldigt.

De heer *v. Reede* meent, dat in weerwil van de verminderd voorgedragen som, eene eventuele tegemoetkoming aan de R. Cath. armen er nog uit zou kunnen gevonden worden. Spr. treedt tot staving zijner meening in eene korte becijfering.

De heer *Schuller* acht de verhooging der som eene gereede uitlokking voor de R. Cath. armenkamer, om op haar verzoek terug te komen, en meent dat de Raad tot die subsidie een volgend jaar niet gezind zijn zal.

Het voorstel des Voorzitters, om de som met *f* 3000 te verhoogen wordt met 19 tegen 7 stemmen verworpen. Voor de heeren *Voorduin*, *Ackersdijck*, *van Lier*, *Karsten*, *Hinlòpen*, *Kien* en *v. Dielen*.

Het voorstel der Comm. wordt daarop met 22 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Voorduin*, *v. Lier*, *Kien* en *Calkoen*.

Art. 4. Jaarwedden van Geneesheeren, Heelmeesters, Vroedmeesters, Vroedvrouwen en verdere daartoe betrekkelijke uitgaven *f* 2,000.

De heer *Nahuijs* wenscht dezen post met *f* 150 verminderd te zien, om reden de toelagen voor geneesheeren voor de politie-gevangenen zijns erachtens niet noodig zijn. De geneesheeren voor de gevangenis, en daarin zijn meestal 20 à 32 maal zooveel gevangenen, hebben slechts *f* 125 vast tractement.

De heer *v. d. Heuvel* acht deze vergelijking niet ad rem, en spreekt tegen het voorstel van den heer *Nahuijs*, waarin hij door den Burg. wordt ondersteund.

In omvraag wordt het voorstel van den heer *Nahuijs* met 20 tegen 6 stemmen verworpen. Voor de heeren *v. Reede*, *Voswinkel*, *Jongeneel*, *v. Asch v. Wijck*, *Nahuijs* en *de Vos*.

HOOFDSTUK VIII. Art. 1. *a.* Intresten van onderscheidene kapitalen, te zamen groot *f* 177,494, à 2¼, 2½, 2¾, 3, 3½ en $4^0/_0$, opgenomen vóór den jare 1821 *f* 5,304,19^5. *b.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 39,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl. van 27 Jan. 1824, n^0. 149, à $4^1/_2\,^0/_0$, verschijnende 1 Julij *f* 1,530,00. *c.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 50,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl. van 21 Febr. 1830, n^0. 27, à $4^0/_0$, verschijnende 1 Mei *f* 2,000,00. *d.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 80,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl. van 10 Mei 1836, n^0. 69, à $4^0/_0$, verschijnende 1 Oct. *f* 3,050,00. *e.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 120,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl. van 20 April 1841, n^0. 93, à $4^1/_2\,^0/_0$, verschijnende 1 April *f* 5,400,00. *f.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 36,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl van 20 Jan. 1842, n^0. 65, a $4^0/_0$, verschijnende *f* 1,410,00. *g.* Intresten van het restant kapitaal van *f* 129,000 der geldleening goedgekeurd bij Kon. Besl. van 19 Junij 1844, n^0. 45, à $4^0/_0$, verschijnende 1 Jan. 5,160,00. *h.* Intresten van een kapitaal van *f* 20,000 à $4^0/_0$, gevestigd op een gedeelte der voormalige hofstede Damlust, verschijnende 1 Jan. en 1 Julij *f* 800,00. *i.* Intresten van een kapitaal van *f* 2,000 à $4^0/_0$, gevestigd op een huis en erf, met run- en pelmolen c. a. bij de Tolsteeg-barrière, verschijnende 14 Oct. *f* 80,00. Te zamen *f* 24,734,19^5.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt voor om let. *e* met *f* 180 te verminderen, zijnde de rente van *f* 4000 van het Bolwerk *Wolvenburg* zijn overgebleven, en nog welke van den verkoop zullen worden uitgeloot.

De Burg. zegt, dat Burg. en Weth. het plan koesterden, om in Nov. die uitloting voor te stellen op het kapitaal onder let. *b*, omdat 1^0 de uitloting van dit kapitaal verpligtend is, en 2^0 van de *f* 1000, welke gegeven zijn voor de opruiming van den grond van genoemd Bolwerk nog genoegzame gelden zullen overblijven om de bij die uitloting bepaalde premie uit te betalen.

De tijd inmiddels verstreken zijnde, worden de beraadslagingen afgebroken, en gaat men over tot de herstemming over den post voorkomende op Hoofdstuk I, afd. 11, art. 1, welke door de Comm. is voorgedragen met *f* 500 te verminderen. — Het voorstel der Comm. wordt met 14 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *de Vos*, *Bake*, *Ackersdijck*, *v. Lier*, *Karsten*, *Hinlòpen*, *v. Cleeff*, *Kien*, *v. Dielen*, *Calkoen*, *v. Asch v. Wijck* en *v. Ittersum*.

De zitting wordt verdaagd tot Donderdag aanstaande. des middags ten 12 ure.

Zitting van Donderdag morgen den 28 October.

De Burg. stelt voor, om eerst te stemmen over art. 4, Hoofdstuk 3, afd. 2, omtrent welk art. in de laatste zitting de stemmen staakten. — In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 16 tegen 9 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren *Bake*, *Ackersdijck*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Dielen*, *Hinlòpen*, *Boer*, *v. Ittersum*, *Vrolik* en *Kien*.

De vergadering gaat thans over aan het vervolg der discussiën over de begrooting, en wel te beginnen met *Hoofdstuk VIII*. — De heer *v. Asch v. Wijck*, heeft in de vorige zitting een amendement voorgesteld, om art. 1 let. *e* te verminderen met *f* 180.

De Burg. merkt op, dat de bedoeling van Burg. en Weth. is, om de uitloting, waarvan gesproken is, te doen plaats hebben van de obligatien onder let. *b* bedoeld. Bij de obligatien dezer leening, die elk jaar worden uitgeloot, moet dan nog 6 maanden rente worden betaald behalve de premie, omdat de rentebetaling van Julij tot Julij loopt. Er zouden dus slechts *f* 90 minder op de begrooting kunnen worden gebragt.

De heer *Verloren* acht het beter omtrent de negotiatie de obligatiën onder let. *b.* bij betere tijden een meer afdoenden maatregel te nemen.

De heer *Vrolik* wil de *f* 90 rente, als op 1852 behoorende, op dat jaar gebragt zien, of ze uit de opruimingsgelden vinden, waartoe *f* 1000 is bepaald, doch op lang na niet besteed.

Nog wordt over deze kwestie het woord gevoerd door de heeren *v. d. Heuvel*, *v. Asch v. Wijck*, *Nahuijs*, *Ackersdijck* en den Voorzitter, waarna het voorstel van den heer *v. Asch v. Wijck* met 13 tegen 12 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Voswinkel Dorselen*, *v. Reede*, *v. Lier*, *Boer*, *v. Ittersum*, *Vrolik*, *Nahuijs*, *v. Cleeff*, *v. Asch v. Wijck*, *de Vos*, *Schuller* en *v. Veersen*.

De heer *Ackersdijck* betreurt het, dat er op deze begr. niets voor eene buitengewone schuld-aflossing is uitgetrokken. Spr. acht de vervroegde aflossing voor de ingezetenen van groot belang, want daardoor kan men de rente uitsparen, en deze gelden tot nuttiger einde aanwenden.

De heer *Verloren* zegt, dat de schuld door een vroeger geslacht is daargesteld, en dat hij zich bezwaard zou achten, het tegenwoordig geslacht daarmede te drukken met verhooging van belasting, en niets daaraan door het toekomend geslacht te laten bijdragen. De vorige buitengewone aflossing van *f* 30,000 was in plaats van eene geldbelegging, verkregen uit de gelden van onteigening voor den Rijn-Spoorweg.

De heer *Kien* merkt op, dat de begrooting begint met een saldo van *f* 48000, hetwelk nu gedeeltelijk in de gewone huishouding zal wegvloeijen; en acht het denkbeeld van schuldaflossing daarom zeer wenschelijk — Spr. stelt voor, om na afloop der behandeling van de uitgaven, te discussieren over eene buitengewone aflossing van schulden ad *f* 10,000.

Afd. 2. Pensioenen *f* 6,000.

De heer *Reede* heeft op de lijst der gepensioneerden een persoon gezien, die reeds sedert zijn achtste jaar pensioen geniet.

De Voorzitter zegt, dat er eens te Moskou twee personen door *Napoleon* ten laste der stad Utrecht zijn gepensioneerd, waarvan dit er welligt één is.

HOOFDSTUK IX, art. 1. Teruggave aan 's Rijks schatkist voor het geëvenredigd aandeel der gemeente in het bedrag der kwade posten en daartoe betrekkelijke uitgaven op de personele belasting 1852—1853 *f* 2,000.

De Comm. stelt eene reductie voor van *f* 400. — Het voorstel der Comm. wordt zonder omvraag aangenomen.

Art. 5. Bijdragen tot het verstrekken van transportmiddelen aan militairen, passanten en gevangenen *f* 600.

De Comm. stelt voor eene vermindering van *f* 50. — Burg. en Weth. kunnen zich hiermede vereenigen. — Het voorstel der Comm. wordt zonder omvraag aangenomen.

Art. 8. Kosten der inkwartieringskazerne *f* 5,500.

De Burgemeester stelt voor hier op te laten volgen een nieuw art. 8*b* voor »huur van gebouwen, kazernen, stallen enz. *f* 1600" — Wordt conform besloten.

Art. 9. Kosten van het stedelijk muzijkkorps, toelage voor het tooneel en kosten van verdere vermakelijkheden *f* 3,000.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt voor, deze som op *f* 2000 te brengen, omdat geene vernieuwde aanvrage van de Schouwburg-directie is ontvangen, om weder voor 't volgende jaar de subsidie te genieten.

De Voorzitter merkt op, dat er vroeger voor dit art. wel *f* 2000 is uitgetrokken, doch dit was een exceptionele toestand, thans is men weder tot den normalen teruggekeerd. Ook merkt Spr. op, dat hij bij de vorige begrooting had gemeend, dat men die zaak nu voor goed afdeed, om er niet telken jare op terug te komen.

De heer *Bake* maakt den voorsteller opmerkzaam, dat voorleden jaar veel meer gevraagd is, doch dat toen slechts *f* 1000 is toegestaan, met het doel, om dit, zooals de vraag luidde, jaarlijks voor het tooneel te besteden.

Na eenige weinige woordenwisseling, waaraan de heeren *de Vos* en *v. d. Heuvel* deel nemen, wordt het voorstel van den heer *v. Asch v. Wijck* met 17 tegen 8 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Boer*, *Nahuijs*, *v. Asch v. Wijck*, *de Vos*, *Schuller*, *Both Hendriksen*, *Verloren* en *v. Reede*.

Art. 11 en 12 blijven aanstaan.

Van alle artt. welker behandeling is uitgesteld tot na die van de gezamentlijke uitgaven, wordt thans eerst in behandeling genomen art. 12 van Hoofdst. IX.

Art. 12. Gedane voorschotten ten laste der Diakonie der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, wegens verplegingskosten elders verstrekt aan hier ter stede armlastige personen *f* 5,166,31^5.

Er ontstaat eenige woordenwisseling over het denkbeeld, om deze som eerst, als eene achterstallige schuld, van de *f* 48,000 saldo af te trekken, waaraan de heeren *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *Kien*, *de Vos* en *Ackersdijck* deel nemen.

De heer *Verloren* stelt voor om dezen post te rojeren en op de laten van 1852 te endosseren. Dit voorstel wordt met 20 tegen 5 stemmen verworpen. Vóór de heeren *de Vos*, *Schuller*, *Verloren*, *Voswinkel* en *v. Reede.*

HOOFDSTUK III. Afd. 2, art 1, lett. *a*. Nieuw aan te leggen keijenbestrating langs de Catharijne- en Nieuwe kade *f* 5,000.

Door sommige leden wordt het denkbeeld geopperd, dat de stad verpligt is deze bestrating te bewerkstelligen, welk sustenu voornamentlijk wordt ondersteund en ontwikkeld door de heeren *Bake*, *Kien*, *Walland*. *Vrolik*, *van Lier* en *Ackersdijck*, terwijl de laatste er tevens het groote nut en de billijkheid van aantoont, en eene goede bestrating vooral voor de welvaart der stad noodzakelijk acht. De heer *v. Ittersum* ondersteunt dit laatste vooral krachtig.

De heeren *Verloren* en *v. Asch v. Wijck* zijn van een ander gevoelen. De eerste erkent de dringende noodzakelijkheid voor als nog niet, daar er reeds een Macadamweg bestaat, terwijl de tweede het bij het bestaan van twijfel omtrent het regt, verkieslijker acht dit punt thans niet te beslissen, maar liever eene algemeene som voor buitengewone werken wenschte uitgetrokken te zien, ten einde over dit punt nader te kunnen beraadslagen.

In omvraag wordt het art. met 23 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Verloren* en *v. Asch v. Wijck*.

HOOFDSTUK IV. Afd. 1, art. 1. Opbouw of vernieuwing der gebouwen, grenzende aan het stadhuis *f* 9,000.

De Comm. stelt voor, dezen post te vereenigen met dien onder hoofdstuk IX, art. 11 uitgetrokken.

Na eenige discussie hierover, waaraan de heeren *v. d. Heuvel*, *v. Reede*, *Ackersdijck* en *Kien* deel nemen, stelt de laatste als amendement voor, om de twee posten onder art. 1 *a* en *b* te brengen, en gezamentlijk op *f* 14000 uit te trekken. — De heer *de Vos* voegt hierbij om de woorden *«grenzende aan het stadhuis»* er uit te laten, waarna het amendement, aldus gewijzigd, met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Het voorstel van den heer *Kien*, om *f* 10,000 voor eene buitengewone aflossing van schulden op de begr. te brengen, komt thans in behandeling.

Eenige leden, waaronder de heeren *v. Reede*, *Schuller*, *Vrolik* en *de Vos*, waren van meening, dat door de aanneming der vorige buitengewone werken, dit voorstel als vervallen was te beschouwen.

De heer *v. Asch v. Wijck* meende dat de voordragt op de begr. had behooren te staan. De heer *Verloren* zegt, dat er reeds *f* 5000 buitengewoon worden afgelost, op Hoofdstuk VIII, art. 3, let. *a* aangegeven, welke aflossing slechts voor de helft verpligtend is.

Het voorstel wordt daarna krachtig door den heer *Ackersdijck* ondersteund, doch vindt warme bestrijders in de heeren *v. Reede*, *Schuller* en *v. Dielen*.

De heer *Kien* wijzigt zijn amendement, en stelt voor, slechts *f* 6000 voor de buitengewone aflossing op de begr. te brengen.

In omvraag wordt dit amendement met 20 tegen 2 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Ackersdijck* en *Kien*.

HOOFDSTUK X. Onvoorziene uitgaven *f* 10,000.

De heer *v. Dielen* stelt voor dezen post te brengen op *f* 18,000, doch wijzigt, na eenige discussiën, waarbij de heeren *v. Reede*, *Verloren*, *Schuller*, *Kien* en *v. d. Heuvel* het woord voerden, zijn amendement, en stelt de som op *f* 15000 voor.

In omvraag wordt dit voorstel met 19 tegen 6 stemmen verworpen. Vóór de heeren *Ackersdijck*, *Kien*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Dielen*, *Hinlòpen* en *Bake*.

Wordt overgegaan tot de behandeling der Inkomsten.

HOOFDSTUK I. Art. 1. Batig. slot der door den Raad vastgestelde rekening over het dienstjaar 1851, voor zooverre de Raad daaraan niet reeds eene bepaalde bestemming heeft gegeven *f* 48,519,61.

De heer *Ackersdijck* merkt op, dat de woorden: «Voor zooverre de Raad, enz." niet volkomen juist zijn; dewijl stellig over geen gedeelte van het batig saldo van 1851 tot nog toe beschikt is. Hij wenscht hieromtrent geen voorstel te doen; doch zal later zijne beschouwing over den post van batige saldo's op de verantwoording mededeelen.

HOOFDSTUK II. Afd. 1, art. 1 en 2. 15 opcenten op de hoofdsom der belasting op de gebouwde eigendommen *f* 14,525,72^{5}. 10 opcenten op de hoofdsom der belasting op de ongebouwde eigendommen *f* 1,329,07.

De Comm. stelt voor deze posten onder één art. te brengen onder let. *a* en *b*. Dien overeenkomstig wordt besloten.

Art. 3. 4—20 opcenten op de hoofdsom der belasting op het personeel *f* 35,069,15^{5}.

De Comm. stelt voor de opcenten op het personeel van 3—15 te brengen, in plaats van, zoo als door Burgem. en Weth. is voorgesteld van 4—20.

De Burgem. merkt op, dat dit punt, tijdens de discussiën over de uitgaven reeds herhaalde malen is ter sprake geweest, en dat daarover dus niet veel meer behoeft gezegd worden. Spr. meent echter te moeten opmerken, dat dit jaar reeds *f* 6000 minder wordt ontvangen, doordien niemand thans slagt voor 1°. Nov. en dat dus het saldo dit jaar niet zoo gunstig zijn zal; dat er nog andere belastingen moeten worden afgeschaft, en acht het dus veiliger, om nu de hoogere opcenten te nemen, om in den loop van 't volgende jaar met de afschaffing van enkele belastingen reeds een begin te maken, en zich dus in staat te stellen, zulk een verlies te kunnen lijden.

De heer *Ackersdijck* ondersteunt de voordragt van Burg. en Weth. Hij acht de voorgestelde verhooging van belasting zeer rationeel: zij is in overeenstemming met de wet en wordt door de meer gegoede burgers gedragen, die de voordeelen van de werken die in het gemeenschappelijk belang daaruit bekostigd worden, het best weten op prijs te stellen. Daarentegen zoude hij wenschen dat de Raad de belasting op de Willemsbrug afschafte. Die is niet rationeel, maar in strijd met den geest der wet en met het algemeen belang. Zij is eene speciale belasting, terwijl het onderhoud der brug, even als alle andere openbare werken, uit de algemeene kas behoort te geschieden. Zij verschilt niet van het poortgeld en dit is, omdat de Raad zulks redelijk vond, opgeheven, terwijl de belasting op deze brug is blijven bestaan. Die brug is goed en nuttig; ze brengt het midden der stad in gemeenschap met den spoortrein, en strekt ten voordeele der markten; de belasting belemmert dus juist het vertier, dat men door de brug heeft willen bevorderen. Als belasting acht Spr. die heffing ongeschikt, daar er ruim 25% aan de inning verloren gaat, terwijl men een man moet aanstellen, die zijn leven moet wijden aan de ontvangst van halve centen. Het is een oud denkbeeld, toen men *speciale belastingen* en speciale fondsen voor verschillende onderwerpen daarstelde; als men dit thans voorstelde, zou elk vragen, wie denkt aan zoo iets? – Doch het is bij dit alles dikwijls eene ondragelijke belasting, zegt Spr., het is een overlast voor elk, die, van den spoorweg komende, dien weg langs gaat. Meer nog als men in groote haast naar den trein loopt, men wordt dan aan die brug tegengehouden, om: «eene halve cent!" Minvermogenden loopen er een eind voor om, en als men dan eens alle tijdverzuim te zamen trekt, dat hierdoor ontstaat, dan zou dit oneindig meer bedragen dan de halve centen die het kan opbrengen. — Dit alles te zamen genomen doet Spr. beweren, dat er geene ongeschikter belasting is dan deze. Voor elken vreemdeling is ze hinderlijk die in de stad komt. Spr. kon nog meer argumenten aanvoeren; doch hij meent er voor het oogenblik genoeg te hebben opgenoemd. Hij meent, dat de Raad niet terug moet deinzen, om de voorgestelde belasting aan te nemen, de burgers zullen haar blijmoedig opbrengen, wanneer zij nuttig wordt aangewend. Wat is de belasting toch anders, zegt Spr., dan dat wij gezamentlijk bijeenbrengen, om er gezamentlijk nut door te verkrijgen?

De heer *Kien* wil niet optreden als een verdediger dier bruggelden, doch moet hier opmerken, dat er van te voren een schuitje bestond, waaraan elke passagier moest betalen, en dat de stad nu eene brug heeft doen maken, die den voorbijganger niets meer kost, en groot gemak aanbrengt. Wat de personen betreft, die de bruggelden ontvangen, deze moeten er toch tot surveillance aanblijven.

De heer *v. d. Heuvel* zegt nóg, dat de Comm. voorgesteld heeft, om de inning van die bruggelden te doen verpachten. Hij meent echter, dat deze belasting is te verdedigen wegens de groote kosten door de Stad alhier besteed, ten gemakke der gebruikers. Trouwens men ziet het in vele groote steden, dat men bruggelden moet betalen.

In omvraag wordt het voorstel der Comm. met 17 tegen 8 stemmen aangenomen. (De heer *Nahuijs* heeft de vergadering verlaten.) Tegen de heeren *Calkoen*, *v. Dielen*, *Hinlòpen*, *v. Ittersum*, *Bake*, *Ackersdijck*, *Karsten* en *Kien*.

De zitting wordt opgeheven, en verdaagd tot dienzelfden avond te half zeven ure.

Avondzitting van Donderdag.

HOOFDSTUK II. Afd. IV. Regten en loonen voor het gebruik of genot van openbare gemeentewerken of inrigtingen en dat van openbare door of van wege het gemeentebestuur verstrekte diensten.

De heer *de Vos* vindt geen bezwaar in de aanneming van deze gansche afdeeling wat de uitgetrokken posten op zich zelven betreft, doch de inlichting bij den aanvang der beraadslaging door den heer *Voordain* gevraagd omtrent de toepassing van art. 254 der Gem. wet op de in deze afd. vermelde loonen, regten, enz. heeft des sprekers aandacht meer bepaaldelijk op den aard der onder die rubriek in deze afdeeling opgenoemde posten doen vestigen, . dien ten gevolge is het hem van belang voorgekomen, dat men hier eene afscheiding make, van die posten, die niet kunnen geacht worden belastingen te zijn, maar enkel aan de Stad, krachtens eigendomsregt, toe te komen. Te dien einde stelt Spr. voor, om de posten, voorkomende op art. 1 *a*. *b* en *c*, art. 2, art. 3 *b*; *c*, en art. 4 *f* over te brengen naar Hoofdstuk III. — Men mogt dit achten enkel een punt van beschouwing te zijn, zegt Spr., maar de zaak kan van invloed zijn, omdat er van afhangt of men daarop de gelijkstelling met belastingen en de bepaling van gemeld art. 254 toepasselijk acht. Zijns inziens moet een onderscheid gemaakt worden tusschen de regten buiten de gemeente geheven, en die, welke binnen dezelve moeten worden betaald. Ten opzigte der eerste komt de stad op als privaat persoon, die een regt heeft op een veer, eene tol, op eene sluis, enz., en dit onderscheid is niet alleen duidelijk, maar ook door de regering zelve gemaakt. Dien ten gevolge heeft zij het reglement op het veer bij Tiel vernietigd, want in dat reglement waren straffen opgelegd op de overtreding van het veer, in weerwil dat het gemeente bestuur hier niet als publiek ligchaam opkwam, maar als privaat persoon.

De Voorzitter acht de zaak van groot belang. De heer *Voorduin* heeft in dien geest een verzoek aan Burgem. en Weth. gerigt. Burgem. en Weth. zouden daarop wel hebben geantwoord, ofschoon het hier bijna geen inlichtingen betrof, maar eene interpretatie van de wet, hoe een wetsartikel moet worden opgevat. Spr. gelooft, dat juist het standpunt, in dezen door den Raad te nemen, van verruitziende gevolgen zal zijn in de behandeling der zaken. Bij andere gemeente-besturen heeft men hetzelfde denkbeeld aangekleefd, maar de Regering heeft volgehouden. Wel moet men distingueren tusschen een publiek regt en dat van een privaat persoon. Wanneer deze laatste iets gekocht heeft, dan is het art. der Gem. wet niet op hem in toepassing te brengen. De Stad Zwol heeft voorleden jaar in publieke veiling gekocht de Dedemsvaart, met bruggen, sluizen en al wat daarbij behoort. Omdat nu het toeval gewild heeft, dat de stad Zwol eigenaresse is geworden, kan men nu vorderen. dat de opbrengst niet meer bedragen mag, dan overeenkomstig het genot? Dan zal Zwolle die vaart terstond weder moeten verkoopen. Het komt Spr. niet zoo geheel duidelijk voor, of het echter wel goed is, om nu deze posten naar hoofdst. 3 over te brengen. en dan daarvan de sluis buiten de Weerd uit te zonderen. De sluizen aan de Vaart en buiten de Weerd kunnen als het ware gerekend worden tot de groote communicatie des rijks te behooren. Wanneer de Raad classificeert, wenscht Spr., dat eerst een behoorlijk onderzoek worde ingesteld, want uit de plaatsing zou men argumenten kunnen trekken, en ze zou tot consequentiën aanleiding kunnen geven, die men later niet zou willen aannemen.

De heer *de Vos* meent tot toelichting te moeten zeggen, dat hij geen gevaar ziet in de overbrenging der artikelen, want hij ziet niet in, waarom men datgene wat men met zekerheid kan aannemen, dat geene belasting is, niet zou overbrengen, en dat zulks het geval is ten opzigte der door hem opgenoemde posten, lijdt zijns inziens geen twijfel, daar het hem ondenkbaar voorkomt, dat eene gemeente eene belasting heft buiten haar ressort. Het zou misschien speculatief zijn, om zelfs sommige regten, welke binnen de gemeente worden geheven ook tot het eigendomsregt te brengen, doch dit acht Spr. niet voegzaam. Wanneer de Raad nu deze art. volgens de rubriek door het model gegeven, hier laat, dan waagt hij veel meer, want het is zeker aan te nemen, dat dit geen regten zijn bedoeld bij de gemelde wetsbepalingen.

De Voorzitter zegt, dat de Raad door het plaatsen dier verschillende art. op deze afd. niet moet besluiten, dat Burg. en Weth. van oordeel geweest zijn, dat zij daar allen onder behoorden, en als belastingen zouden moeten beschouwd worden. Men moet onder het oog houden, dat het model nieuw is, en dat de begrooting met spoed is moeten afgewerkt worden. Wanneer men eene ziftiug maakt, en het dus blijkt, dat men eene onderscheiding aanneemt, dan zal dit praejudiceren voor de artt., die men niet onder hoofdstuk 3 brengt, en zal men elk regt afzonderlijk moeten beschouwen, of zal men ze door elkander kunnen nemen en zeggen: de stad heeft er in het algemeen geen voordeel van. Er zijn verscheidene van die regten, die geen voordeel opleveren. Als het jaagpad langs de vaart naar Woerden uit eigene opbrengst moet onderhouden worden, dan zal men de regten zoo hoog moeten opvoeren, dat er geen enkele schuit meer kan varen. Spr. meent, dat het denkbeeld meer in het algemeen moet worden beschouwd.

De heer *Verloren* gelooft, dat de beschouwing zeer juist is, dat men deze posten niet onder de catagorie van belastingen kan brengen. In zijne vroegere praktijk als advokaat heeft Spr. dit beginsel met een gelukkig gevolg verdedigd in een geding voor den heer van Hardingsveld over het veer van daar naar Werkendam; doch spr. acht het noodig, dat, alvorens men deze inkomsten in eene andere catagorie overbrengt, men eerst is ingelicht omtrent de vraag hoe de Stad aan die regten is gekomen. Spr. heeft er geen anderen grond voor gevonden, dan dat de stad ambachtsvrouw was van Vreeswijk en de stad in de possessie is van de tol en sluis te Vreeswijk. Het kan ook zijn, dat die tolheffing gelegen is in de bestrating des wegs tot Vreeswijk, en dus voorziet in het onderhoud dier bestrating. De verplaatsing komt Spr. voor van bedenkelijken aard te zijn, wanneer men niet in allen omvang die regten kent. Men moet wel in het oog houden, dat, wanneer men die artikelen onder de eigendommen der Stad plaatst, men van de Stad kan vorderen, dat zij bewijze op welken grond en hoedanig die regten aan haar waren toegekomen. Spr. acht die zaak van te veel belang, en ziet er nog al bezwaar in, om nu maar in een oogenblik tot de verplaatsing over te gaan. In allen gevalle meent hij, dat het veiliger was, de zaak aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen; want om deze posten thans over te brengen, op gronden, later te ontdekken, is niet wel aan te raden, zoodat het den Spr. beter voorkomt ze hier geplaatst te laten, daar de grond dier regten toch altoos belasting is, of zij geheven worden van de sluis buiten de Waard-barrière of van die te Vreeswijk.

(Wordt vervolgd.)

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.